

Problém

volyňských Čechů na Zatecku

V sobotu 12. února t. r. konala se v měsíčním divadle v Zateci konference zástupců a delegátů místních akčních výborů z celého zateckého okresu. Konference projednala hlavní úkoly akčních výborů, jak vyplynuly z vítězného února 1948 a v jejichž řešení je třeba pokračovat až k úspěšnému dovršení.

Hlavním řečníkem na konferenci byl předseda KAVNF v Ústí n. Labem poslanec Langr, který značnou část svého projevu věnoval problému vol. Čechů na Zatecku. Objektivně, výstižně a správně zhodnotil současnou situaci, objasnil důvody, proč se vol. Češi stále ještě částečně separují, jako by byli v cizím prostředí, ukázal na chyby, které se staly se strany místního obyvatelstva, kompetentních úřadů, stranických orgánů, a to tím, že vol. Češi byli ponecháni na pospas reakci, místo aby byla projevena snaha o proniknutí k nim.

Poukázal na to, že správným způsobem, kterého vyžaduje jejich odlišná mentalita, je možno velmi snadno získat jejich důvěru. Nepodceňovat je, ale pomoci jim, kde je třeba, neztěžovat jejich beztak mnohdy těžké postavení — ale postavít srdce proti srdci — dokázat, že jsme synové jedné matky — to je způsob na řešení tohoto problému. Přitom si ovšem nesmíme zakrývat, že vol. Češi, jako všichni zemědělci, jsou živlem více konservativním, dajícím se jen pozvolným přesvědčováním na konkrétních příkladech a výsledcích získat pro novou, lepší věc. Stává se bohužel také, že se jednotlivci někdy nechávají využít a zneužit reakcionáři-dobrodruhy a dají se strhnout k nerozumnosti a trpí za to potom, zatím co svůdci uniknou. Na druhé straně jsme zase denně svědky jejich pracovního úsilí, vzorného plnění povinností, pochopení pro potřeby celku a vzorného vlastnictví, které projevili a dokázali nejlépe svou hromadnou účastí a obětími v bojích za osvobození republiky a její lepší, socialistické příští. Závěrem konstatoval posl. Langr, že bude třeba především trpělivosti a přesvědčováním vzorným příkladem a více vysoké a zvláštní pozornosti, aby úkol urychlení asimilace — krásný a vděčný — byl splněn stejně dobře a úspěšně, jako ostatní úkoly akčních výborů na Zatecku.

I v diskusi, která se rozproutila po referátu posl. Langra, dominovala otázka vol. Čechů, z čeho vysvitá, že zástupci AV jsou si dobře vědomi významu jejího správného řešení. Diskuse se zúčastnilo i několik vol. Čechů, předsedů, funk. a členů AV, kteří potvrdili správnost výkladu posl. Langra a na konkrétních příkladech ukázali, jak dobré je soužití osídlených v obcích, kde podle toho postupují. Výsledek diskuse shrnul velmi výstižně předseda MNV z Veletic

Před historickým únorem 1948

Právě před rokem, v prvních únorových dnech, vyvrcholil boj o další politický vývoj v naší republice. Jednalo se o to, zda vývoj u nás půjde i nadále cestou k posílení lidové demokracie kupředu k socialismu, nebo zda dojde k postupnému odbourávání revolučních vyvozeností našeho lidu, jak o to již zjevně usiloval tábor naší buržoazní reakce.

Národní fronta čtyř politických stran šla k svému zániku. Politická instituce, která měla podle Košického vládního programu koordinovat vývoj politických událostí, nebyla již schopna činnosti práce. Reakční politické seskupení, jak se čím dále tím nápadněji projevovalo, nemělo již zájem na spolupráci a naopak se šikovalo k frontálnímu útoku na všechno, co tvořilo vlastní základy a podmínky existence lidové demokratické řádu.

Proti tomuto otevřenému náporu spojené reakce důsledně a nekompromisně stála komunistická strana Československa a dbala, aby byly splněny požadavky Košického vládního programu, ať šlo o znárodnění, či o budování lidové správy, nebo o jasnou linii naší zahraniční politiky. Pracující vrstvy národa začaly oceňovat konstruktivní práci KSČ pro vybudování nové republiky tím, že houfně vstupovaly do strany. Strana byla takto posílena v svém zápase s reakcí a podařilo se jí krok za krokem izolovat pracující vrstvy národa od reakčních politických stran a skupin, které zůstaly nadále bez spojení s hlavní hnačí politickou silou v republice — dělnickou třídou.

Reakce však spoléhala, že se jí podaří oklamat dělnickou třídu a její vedení podobným způsobem, jak se to stalo v roce 1920. V jejich plánech bylo vyvolat v příhodné chvíli krizi a učinit pokus o utvoření úřednické vlády. Opakování roku 1920 byla pro naši reakci ideální představa, která měla vzápětí odklidit

z našeho politického života vše, co tak pronikavě zasehovalo do jejich třídní i majetkových zájmů. Odtud snaha, a rozličnými překážkami mařili práci jen v Národní frontě, ale i přímo ve vládě. Reakční členové vlády vnášeli schůzi vlády nedoložené pověsti a kabinetu, o nichž se rozprádkaly mnohé hodinové diskuse. Středem všech poměrů a invektiv byli komunističtí ministři jejich úřady. Kromě toho reakce se rýžela zločinně využít pro své cíle katastrofální neúrody a odhalovaly i tomu na státní pokladnu ve snaze vrátit naši měnu a sabotáží vládní prací oddálit schválení nové ústavy.

Bylo to dusné a napjaté ovzduší, kterým však pracující vrstvy národa prve jasně poznávaly a odhalovaly svou tvář naší reakce a viděly jí do dle. Ukázalo se, kdo stojí za Zenklem, Srámkem, Lettrichem, Majerem a za jinými představiteli politických stran. Schylovalo se k rozhodujícímu zápasu o budoucnost republiky a proto KSČ mobilisovala síly námezdně pracujících třídy. Výsledkem této mobilisace byl slavný sjezd závodních rad a odborových organizací, který byl svolán na 22. února 1948 do Prahy. To byla první odpověď reakci, která za pomoci nepřátelsky živlu ze zahraničí se připravovala k svému pádu a k nastolení buržoazně kapitalistického režimu v republice. Demokracie reakčních členů vlády měla být signálem k puči a k svržení lidové demokratické řádu. Ale pokus reakce se nezdařil. Komunistická strana, vedená Klementem Gottwaldem, energicky zneškodnila provést restauraci kapitalismu vnitřními silami reakce a celostátním sjezdem závodních rad a odborových organizací svým usnesením byl první, který vytkl nové cíle naší politiky a našeho lidové demokratické řádu ve chvíli pro osud republiky nejvýznamnější.

Nedvěď, který zdůraznil, že se od vol. Čechů mohou místní lidé velmi mnohému naučit, zvláště pak jejich upřímnosti, bezprostřednosti a zvláštní soudružnosti, která se projevuje poskytováním pomoci těm, kteří z nich jsou slabší a pomoci potřebují. Vol. Češi, řekl předseda Nedvěď, budou vůči vám takoví, jak se k nim budete chovat a jakými budete sami. Jsou vysoce inteligentní, pracovití, dobří hospodáři a nedivte se, když někdy podle funkcionářů v popředí, kteří dosud nebyli vždy dost na místě, posuzují úřady, stranické instituce a celek národa. Je naší povinností ukázat jim dobré srdce, podat pomocnou ruku, školit je a přesvědčovat.

Tato konference akčních výborů na Zatecku, na níž byla po prvé jasně a objektivně postavena a osvětlena potřeba

urychleného splnění vol. Čechů a jejich všestranného zapojení do celonárodního života, přinese jistě velmi mnoho kladu do každodenní praxe. Věříme, že přestanou stížnosti vol. Čechů, že jsou přezíráni, podceňováni, odstrkováni, že se jim všude děje jen a jen krivda a na druhé straně, že nebude stížností na vol. Čechy, kteří se nechťejí účastnit spolupráce ať v MNV, MAV, MRK, JSCZ, Sokole, Družstvech a jinde, jako tomu bylo dosud.

Jest si jen přáti, aby i ve všech ostatních okresech, kde jsou vol. Češi osídleni, byl tento problém řádně a otevřeně projednán, urychleně řešen a úspěšně zvládnut. Chyby se staly a byly oboustranné. Není správné je zakrývat — ale otevřeně ukázat a přiznat — a rychle odstranit k prospěchu celku.

Záměry reakce před vítězným únorem 1948

Únor v roce 1948 rozhodl o vítězství pracujícího lidu, vedeného komunistickou stranou nad silami domácí i zahraniční reakce, která se mylně domnívala, že přišel čas, kdy se může odvázat zvrátit revoluční vymoženosti českého a slovenského lidu. Méně je známo, jak reakce se k tomuto svému činu připravovala a co pokládala za rozhodující v svém sabotážním úsilí o rozvrát hospodářského a finančního základu republiky.

Teprve přehled sabotážních a zhusta i prolitátních činů nám ukáže pravou úvň naši předúnorové reakce, jak se skrývala a byla trpěna v některých politických stranách, sdružených v Národní frontě. Zůstává památným výrok dr. Zenkla v Olomouci dne 11. ledna 1948, tedy těsně před únorovými událostmi, když na veřejném shromáždění prohlásil, že nepokládá Národní frontu za nejlepší vládní prostředek natr-

valo. Podobné názory nabývaly platnosti i v jiných stranách. Čím dále tím víc se ukazovalo, že títo skrytí rozvratníci by chtěli udělat z Národní fronty orgán podobný všemocné „pěťce“, koalici politických stran, který by sloužil za nástroj velkoburžoasii, jako tomu bylo v první republice, nikoliv však svazek všech vrstev pracujícího lidu.

Ale hlavní nápor předúnorové reakce byl soustředěn na znemožnění činnosti vlády a parlamentu. Tak již v době, kdy došlo k projednávání znárodnovacích zákonů, usilovali zástupci reakčních směrů v politických stranách, aby znárodněný sektor výroby byl co nejmenší. Z tak zv. konfiskátů chtěli udělat zbytkové fabrikanly a všemi způsoby se bránili projednávání zákona proti černému obchodu a šmelinářům.

Ohyzdná tvárnost reakce se snad v ničem neprojevila v plné nahotě, jako při

Projevy ze sjezdu závodních rad a skupin ROH

Varovali jsme před zrazováním revolučních slibů. Upozorňovali jsme na to, jaké to bude mít důsledky. Znovu se potvrdilo staré přísloví: Kdo seje vítr, sklídí bouři.

A sotva prvně zahřmělo, už slyšíme ode všech těch, kteří vítr rozvratu seli a bouři vyvolávali, uplakané nářky. Ted by volali po klidu a míru. Chlěli zkoupat jiné a nyní se bojí, že budou sami namočení. Kdyby byli napřed vzali rozum do hrsti a zbytečně neprovokovali, mohli ještě dnes sedět a blahotořit, že pracující masy měst a venkova se ukázaly tak trpělivými a shovívavými. Pálilo je dobré bydlo a prou s nimi čert šil, jak říká staré přísloví.

(Předseda ÚRO Ant. Zápotocký).

Reakcionáře, kteří teď kvilejí po celé republice a volají po klidu, jsme varovali. Do omrzení jsme je varovali a opakovali ve vládě, v Národní frontě a na schůzích: Neprovokujte náš pracující lid, budte rádi - vy, kteří stojíte proti socialismu a kteří se mňskujete, že se vám tak dosud žije. Jestliže nás jednou donutíte k boji, pak nepůjdeme nazpět, ale ještě rychleji dopředu, k socialismu.

Jak se zdá, reakce v Československu byla doposud nespokojena. My ji ubezpečujeme, že ode dneška bude ještě méně spokojena. Vzpomeňme si v těchto historických okamžicích, zvláště vy starší a staří, na to strašné strádání a oběti, na ty často bezvýsledné boje, které sváděly celé generace bojovníků za svobodu pracujícího lidu, za brátrství mezi pracujícím lidem a za mír ve světě. Vzpomeňte si na všechny ty zkušenosti z dob své republiky, kdy nás reakce štvála proti sobě, kdy jsme si vzájemně rozbíjeli hlavy a třístili své síly. Dějiny nás učí, že kdykoliv jsme se postavili proti sobě, zvíťazil ten třetí, vítězil teror a reakce a na dlouhá léta jsme byli zdeptáni a pollačeni se svými svobodami. A my nebudeme opakovat ty těžké zkušenosti, které jsme tak draze platili.

(Gen. taj. ÚRO Evžen Erban).

Žádný rozvrat nepřipustíme. Nepracovali a neuskrovnováli jsme se více než dvě léta proto, aby staré i nové reakční síly hazardovaly s naší budoucností. Naši samostatnost i svobodu může zajistit jen postupné odsraňování příživníků a cílevědo-

má cesta k socialismu, věrné spojení se slovenskými státy a socialistickým Sovětským svazem.

Jsme pevně odhodláni učinit rázný konec všem reakčním piklům, spekulacím na pracicové puče, špionáži a jiným vlastizrádným rejdmům. Nestřípíme rozvratnictví a sabotáž ani ve vládě, ani v parlamentě. Vláda a parlament jsou povinny projednávat urychleně ony body vládního programu, které projednat se všechny vládní strany slavnostně zavázaly.

(Předseda ÚRO Ant. Zápotocký).

Ti, kteří stále oplakávají nenávratně včerejšky, vyplácou si oči. Netoužíme po druhém Mnichovu, netoužíme po nezaměstnanosti ani výrobní anarchii kapitalismu, pracující lid Československa mobilisuje nyní důstojně a mohutně své síly, aby učinil přítrž všem rozvratnickým pokusům nejen ve vládě, ale také v podnikcích a ve všech orgánech lidové správy. Nebude trpět ani v hospodářství, ani ve veřejném životě, ani v továrnách či úřadech, ani ve vládě. Trojský kůň mezinárodní reakce v Československu se rozpadá. Jistěže národní pořádek bude urychleně obnoven a upevněn, jestliže všichni poctiví demokraté budou podporovat ty, kteří zůstávají v čele lidu a ve spojení s ním. Proti rozvratnickým naše jednotná síla. V tomto boji není neutrality a nemůže být kompromisů. Každá nerozhodnost nebo ústupnost v životních olázkách naší nové demokracie byla by draze později placena. Kdo stojí v tomto boji stranou, zůstane tam i po jeho vítězném spončení. Je konec chytračení a sedění na dvou židlich. Půjdeme cestou, kterou nám ukázala naše národní revoluce, po níž šla vláda Zdeňka Fierlingra, po níž jde a půjde vláda Klementa Gottwalda, cestou milionů uvědomělých dělníků, zaměstnanců, rolníků a živnostníků. Nepřátelé lidové demokracie ovšem jdou po jiných cestách. Jejich srdce je táhne na druhou stranu Sumavy, do světa marných piklů proti naší lidové demokracii a republice. Je to jistě symbolické, jestliže v těchto chvílích protidemokratický a protisovětský štváč dává příklad jemu podobným a zařazuje se mezi fašistické sudeťáky, věčné čekatele návratu do naší vlasti.

(Gen. taj. ÚRO Evžen Erban).

celonárodní pohromě neúrody v r. 1947. Nejen, že buržoasie nehnula ani prstem pro odčinění následků této stísněné situace pro své záměry. Byl podniknut útok na státní pokladnu v záměrném úsilí rovrátit rovnováhu státních financí a to požadavkem ze zemědělcům postiženým suchem má být vyplaceno celých 6 miliard Kčs.

Komunistická strana souhlasila, ale s podmínkou, že úhradu tohoto příplatku je třeba najít mimořádnou dávkou, která bude uvalena na majetek milionářů, aby tím nebyl zatížen státní rozpočet a pracující vrstvy. Odpor reakce proti tomuto návrhu KSČ pak nejlépe ukázal nejen demagogii, kterou chtěla reakce postihnout státní finance, ale zároveň odhalila před pracujícím lidem tváře těch, kteří se postavili na obranu 35.000 milionářů a chránili jejich zájmy.

Takto odhalená politika reakce se stala pro československý lid cenným zdrojem poznání. Na konkrétním případě ukázala, jak jsou rozloženy síly ve vládě, jasně oddělila odpovědnou politiku KSČ od rozvratné a kapitalistické politiky druhých stran. Náleželo proto jen k troufalé odvaze a politické zabeđenosti naší reakce, že přes tato výstražná odhalení se chystala k státnímu puči, který měl znovu nastolit buržoasní pansví v republice. Reakce přehlédla, že politikou KSČ byla naprosto izolována od mas pracujícího lidu, a že lid ještě před reakčním pokusem o státní převrat poznal pravé ledví lidi, které válka a revoluce v ničem nepoučily a kteří se chtěli proti vůli pracujícího lidu zmocnit vlády v republice. Pokus byl udělán, ale žalostně zklamal. Opakování prosince z r. 1920 se naší buržoasii a jejím pomahačům nepodařilo. Vypěstlost a síla dělnické třídy za vedení KSČ odrazila tento pokus v samém jeho zárodku.

Další rozšíření příjdu konfisk. živností. V příjdu konfisk. živností do vlastnictví, kde zbývá ještě značný počet podniků, měli dosud možnost kromě nár. správce, ustanovených před 1. 5. 1946, podávat si přihlášku o příjdu pouze přednostní uchazeči. Ostatní zatím podávali pouze ohlášení a vyčkávali dalších pokynů. Protože však přidělové řízení pokročilo již tak, že není důvodu k dalším odkladům, rozhodl nyní OÚ a FNO, aby byli vyzváni i ostatní, nepřednostní uchazeči, kteří byli ustanoveni po 1. 5. 1946 k podání přihlášky o příjdu konfisk. živností do vlasnictví, pokud již tak neučinili. Přihlášky podávají se u ONV na úřed. tiskopise obvyklým způsobem. Je to opětovný důkaz, že drobní živnostníci nemají přičiny k zneklidňování, neboť příjdu živností, který je součástí vládního programu, stále pokračuje a není v rozporu se zásadou omezování kapitalistických živlů. Ja.

Zálohy na látky u SBS v Zatici. Svaz bojovníků za svobodu, odbočka v Zatici, vyzval na valné schůzi, konané 6. února t. r., členy, kteří složili zálohy na látku na stejnojmenné, aby si tyto zálohy vyzvedli na sekret SBS, poněvadž není nádeje na získání této látky.

Předseda MNV v Zatici František Malát onemocněl těžkou srdeční vadou a byl odeslán na léčení do Poděbrad. Po dobu jeho nepřítomnosti zastupuje ho úř. náměstek Václav Mařík. František Malát se značně zasloužil o vyřešení existenčních otázek vol. Čechů v Zatici. Přijeme mu proto brzkého uzdravení, aby mohl pokračovat ve velkém díle výstavby a přestavby našeho města

INICIATIVA

Odpůrcové socialismu vytrvale uvádějí a uvádějí jako jednu z hlavních námitek proti zespolčenější výrobní prostředků že by se tak ztratila z výroby nejdůležitější síla, která zaručuje ustávně zdokonalování a zlepšování výroby, t. z. soukromá iniciativa. Ve skutečnosti za touto soukromou iniciativou byl osobní zisk, zisk bank, trustů, koncernů atd. Tohoto zisku docílovala dřívější výroba na úkor pracujících.

Hlavním úkolem socialismu je dokázat, že dovede pracovat lépe než výroba kapitalistická, že může uspokojit potřeby všech lépe než dřívější hospodářský řád a že přitom pracujícím ve výrobě může a dovede dát daleko více, než měli v dřívějších dobách. Čím nahradí socialismus to, čemu se dříve říkalo soukromá iniciativa, bez níž — jak někteří prohlašovali — by to nešlo? Vzdává se socialismus iniciativy? Vzdává se činnosti účastí pracujících, vzdává se jejich rad, jak zvýšit výrobu? Ne, naopak. Socialismus chce a usiluje o to, aby se iniciativa jednotlivců i kolektivů rozvíjela co nejvíce. Cíl této iniciativy je ovšem docela jiný než dříve. Dříve smyslem této t. z. soukromé iniciativy byl osobní prospěch majitelů závodů. Socialismus chce vyburcovat iniciativu všech pracujících proto, aby se výroba ustávně zdokonalovala, sloužila stále více a lépe národnímu celku.

Socialismus spojuje iniciativu pracujících s jejich bezprostředním osobním prospěchem. Proto také socialismus odmítá povrchní rovnostářství, které by všem chtělo dávat stejně, pracujícím stejně jako lenivým, snaživým stejně jako zahálčivým. Protože socialismus chce větší blahobyt, vyšší životní míru všech, bude odměňovat své pracující podle jejich zásluhy, podle výkonu. A že socialismus dovede najít nové cesty, které dovedou probudit iniciativu pracujících, ukazuje úspěch myšlenky soc. soutěžení, ukazují úderky zlepšovací návrhy atd.

Socialismus dává výrobu do služeb celku. Tím dává každému pracujícímu čestný úkol, aby ze všech svých sil se snažil, aby se i jeho přičiněním výroba stále zvětsovala a zdokonalovala. Místo dřívější tak z. v. soukromé iniciativy, za kterou se skrýval zisk těch nahoře, přichází nyní tvůrčí iniciativa ze dole. Tato iniciativa prospívá všem. Je to zdravá činnost zasloužit se o prospěch závodu, o lepší chod stroje, továrny, o něco, co pomůže celému národu. Měli jsme u nás mnoho lidí, které v jejich jednání nevedla jen jejich touha po osobním prospěchu. Také ve výrobě musíme mít lidi, kteří chtějí něco víc, než osobní prospěch. Tím není řečeno, že socialismus nepřihlíží k osobnímu prospěchu jednotlivců. Socialismus vychází ze zásady, že hoden je dělník mzdy své. Kdo více udělá, kdo se více zaslouží, je hoden větší mzdy, větší odměny! Socialismus však od nás chce, abychom v zaměstnání nemysleli jen na sebe, na svůj osobní prospěch. Socialismus má na mysli společnost, národní celek. Chce, abychom nevedla jen jejich touha po osobním prospěchu. Tím dává každému pracujícímu čestný úkol, aby ze všech svých sil se snažil, aby se i jeho přičiněním výroba stále zvětsovala a zdokonalovala. Místo dřívější tak z. v. soukromé iniciativy, za kterou se skrýval zisk těch nahoře, přichází nyní tvůrčí iniciativa ze dole. Tato iniciativa prospívá všem. Je to zdravá činnost zasloužit se o prospěch závodu, o lepší chod stroje, továrny, o něco, co pomůže celému národu. Měli jsme u nás mnoho lidí, které v jejich jednání nevedla jen jejich touha po osobním prospěchu. Také ve výrobě musíme mít lidi, kteří chtějí něco víc, než osobní prospěch. Tím není řečeno, že socialismus nepřihlíží k osobnímu prospěchu jednotlivců. Socialismus vychází ze zásady, že hoden je dělník mzdy své. Kdo více udělá, kdo se více zaslouží, je hoden větší mzdy, větší odměny! Socialismus však od nás chce, abychom v zaměstnání nemysleli jen na sebe, na svůj osobní prospěch. Socialismus má na mysli společnost, národní celek. Chce, abychom

Václav Zárýbnický:

Słowianie na drodze ku socjalizmowi

(Odczyt wygłoszony na akademii dla polskich robotników w Żatcu)

Historia narodów, to historia walk klasowych. Od pradawnych wieków, od czasów, gdy ludzie zaczęli się gromadzić i wytwarzać mniej więcej organizację społeczną, od tych czasów zrodziły się klasy owego społeczeństwa a równocześnie vznikł antagonizm klasowy.

Państwa, które powstały w procesie historycznego rozwoju, miały formy społecznych ustrojów. I wszystkie te formy, od matriarchatu poczynając, były zależne w pierwszym rzędzie od form wyrobniczych. Wszelkie zmiany owych form przynosiły zmiany form społecznych i form gospodarczych. Należy przy tym zaznaczyć, że — im wyższe były formy wyrobnicze, tym wyższe były formy społecznych urządzeń, tym większe było rozróżnienie klas i większy antagonizm między owymi, który konsekwentnie doprowadzał do walk, które zna historia pod różnymi nazwami i w oświetleniu różnych ideologicznych prądów. Tak nprz. wojny husytskie w Czechach nosiły wyraźny klasowy charakter, lecz przybrane były w ideologię ortodoxyjnej nauki chrześcijańskiej.

Jednak walki te, jak wiemy, nie mogły być nigdy doprowadzone do pomyślnego celu, ponieważ owym społeczeństwom brak było naukowego socjalizmu, brak było materialistycznego i dyalektycznego pojmowania dziejów i zjawisk społecznych.

Dopiero Marx w pierwszej połowie XIX wieku na podstawie naukowego badania historii, ekonomiki i socjologii różnych formacji społecznych udowodnił, że wszelkie walki wynikają na skutek interesów klasowych i że walki mogą pominąć jedynie wtedy, gdy zostanie usunięta przyczyna istnienia i wytwarzania się klas w ludzkim społeczeństwie, gdy zostanie zniesiona eksploatacja człowieka człowiekiem i gdy uniemożliwi się jednostkom akumulacja kapitału i środków wyrobniczych.

Teorie Marxa rozszerzył i pogłębił rosyjski rewolucjonista LENIN. On pierwszy w historii narodów wraz z partią bolszewicką i proletariatem rosyjskim dźwignął sztandar socjalistycznej rewolucji, którą też doprowadził do pomyślnego końca na wielkich obszarach carskiej Rosji.

Należy przy tym zaznaczyć, że zwycięstwo Rewolucji Socjalistycznej w Rosji miało decydujący wpływ na wytworzenie niepodległych państw Polski i Czechosłowacji. Sprzyjało temu zasadnicza polityka LENINA, sprzyjało temu zasadnicze stanowisko partii bolszewickiej w kwestii samookreślenia narodów.

II.

Niewątpliwym jest, że gdyby nie było Rewolucji Październikowej, nie

było by niepodległej Polski, nie było by niepodległej Czechosłowacji. I zdawałoby się, że jeden ten fakt powinien być posłużyc impulsem do zbliżenia narodów słowiańskich. Jednak niestety. — Rzeczywistość była daleko odmienna. Rządy Polski i Czechosłowacji także innych narodów słowiańskich, były rządami burżuazyjnymi, były rządami, które nie dbały interesów szerokich mas pracujących własnego narodu; dbały interesów własnej i międzynarodowej burżuazji. Lepsze intencje klasy robotniczej i drobnego włościanstwa były dla nich obce, niedostępne ich rozumowi i ich sercu. Zawierały często pakt politycznej nonsensowości z wrogami własnego narodu i przeciw jego woli, byle tylko nie zbliżyć się z najmocniejszym sąsiadem słowiańskim ze Związkiem Socjalistycznym i Republik Radzieckich. (Jaskrawym przykładem tego była polityka Becka.)

Oczywiście, że takiego zbliżenia między owymi słowiańskimi narodami być nie mogło. Zbliżenie między słowiańskimi narodami jest możliwe, jak mówi wielki poeta polski Adam Mickiewicz, nie na zasadzie uszanowania jednego powodu i krwi wspólnej, lecz na zasadzie powszechnej wielkiej idei, która by była zdolna objąć całą przeszłość i przyszłość wszystkich słowiańskich narodów.

Niewątpliwie, że taka idea mogła być zasadą wyzwolenia politycznego i społecznego wszystkich narodów, bo tylko ona może obejmować jak przeszłość tak i przyszłość narodów słowiańskich, a także ostatnich narodów świata.

Ideologia ruchu wspólnoty słowiańskiej datuje się już od dawna. Wiemy, że na początku roku 1848 odbył się w Pradze I kongres słowiański a jego Manifest programowy jest jaskrawym świadectwem ówczesnego ruchu słowiańskiego z programem wyzwolenia i uszanowania praw wszystkich narodów

„My, Słowianie — głosi manifest — wyrzekamy ale i odczuwamy odrazę do wszelkiego panowania, opartego na prawie silniejszego, dla którego prawo jest tylko jakimś przydatkiem; odrzucamy wszelkie różnice polityczne między poszczególnymi klasami, żądamy równości wobec prawa dla wszystkich bez wyjątku oraz równych praw i obowiązków dla wszystkich“.

Drugi kongres słowiański, który się odbył w Moskwie roku 1867, jak i następne zjazdy w latach 1908 i 1910 nie doprowadziły do żadnego porozumienia. Główną przeszkodą w porozumieniu między Słowianami był carat rosyjski z wielkorusyjskim szowinizmem i drobnoburżuazyjna ideologia ówczesnego Słowianstwa.

(d. c. n.)

Zprávy svazu

Upozornění zemědělcům! Upozorňujeme všechny volyňské Čechy zemědělce, že Nár. pozemkový fond poskytuje přidělcům s přednostním právem, t. j. účastníkům národního boje za osvobození, reemigrantům atd. slevu úhrady za konfiskovaný zemědělský majetek. Ti, kdož si ještě žádost o tuto slevu nepodali, necht' tak ihned učinit, neboť lhůta k podání přihlášky (tiskopis dostanete u kterékoli pobočky nebo úřadovny NPF) končí 28. února 1949.

Polský týden v ČSR. V rámci polského týdne v ČSR, který pořádá po celém Československu Společnost pro kulturní a hospodářské styky s Polskem počátkem března, SČZV uspořádá ve čtvrtek 10. března t. r. — ve druhé výročí uzavření čs.-polské smlouvy o přátelství a vzájemné pomoci — akademii, na které bude účinkovat sólista Nár. divadla v Praze, volyňský Čech Eduard Haken.

Ze Sternberska. Odbočka Svazu Čechů z Volyň ve Sternberku upozorňuje všechny členy Svazu Čechů z Volyňe okresu sternberského, že je záhodno, aby během měsíce února a března 1949. roku zapravili členské za 1949. rok a nedoplatky za rok 1948 a snad i 1947. Rovněž uctivě žádáme všechny členy našeho okresu, kteří během loňského, 1948. roku odeslali členské přímo do Žatec, aby neprodělně nám to oznámili. Nevyhnutelně to potřebujeme k vůli vyúčtování. Děkujeme vám. — Za odbočku J. Albrecht, tajemník.

Upozornění. Jak nám hlásí odbočka SČZV ve Sternberku, padělal nějaký podvodník razítka Svazu Čechů z Volyňe. Příklad byl zjištěn po nálezu ve vlaku na Olomoucem aktovky, v níž byly nalezeny dvě razítka — jedno kulaté s textem: Svaz Čechů z Volyňe, Žatec, odbočka v Uničově a druhé podlouhlé s textem: Svaz Čechů z Volyňe, Žatec. Osoba, vlastnící padělaná razítka, je zjištěna, dosud však nebyla dopadena. Žádáme všechny vol. krajany, aby upozornili ihned bezpečnostní orgány na každého, kdo by jim nabízel nějaké služby jménem SČZV neb jeho odboček.

Všem členům SČZV v okrese Podbořanském oznamujeme, že tajemník odbočky nastupuje ode dne 10. března 3týdenní dovolenou. Odbočka nebude tedy ve dnech 10.—31. března 1949 úřadovat. Je proto ve vlastním zájmu členů, aby si své záležitosti do té doby vyřídili.

Hledáme Jos. Pižla (syn Petra) z Lucka na Volyňi a Alex. Kováře, který sloužil u III. tankového praporu. Jakékoliv zprávy o jmenovaných — zvláště adresy nynějšího pobytu — zaslěte urychleně na Svaz Čechů z Volyňe, Žatec, Volyňská tř. (Hovorka.)

Hledáme Svaz Čechů z Volyňe v Žatci hledá Hrzanovou Libuši, která byla ve shrom. středisku v Žatci, Svobodu Vlad., také stř. Žatec, Jonovou Marii, rovněž stř. Žatec, a Odvárku Vladimíra, jehož

shrom. stř. není známo. Zprávy o uvedených osobách podejte urychleně na SČZV.

Všem členům Svazu bojovníků za svobodu okresu Žateckého

dáváme na vědomí, že podle ujednání Ústředí SBS s polským ministerstvem zdravotnictví budeme mít možnost umístiti tohoto roku v nejmmodernějších polských prolituberkulosních sanatoriích naše nemocné děti, trpící tuberkulosou žlázovou neb tuberkulosou plicní dětského typu, po případě děti žijící v prostředí tuberkulosně nemocných. Budou přijímány děti ve věku od 6 do 14 let.

Všichni, kdo máte děti uvedeného stáří a máte podezření, že by mohly býti buď stíženy nebo ohroženy uvedenými chorobami, přihlaste se ihned, nejpozději však do 21. února t. r. v sekretariátu SBS v Žatci, hotel Stalingrad, zadní trakt, I. posch. dv. č. 16, kdež se dozvíte také bližší.

Léčebné bude kryto subvencí ministerstva zdravotnictví, po případě podle majetkových poměrů rodičů, menším příspěvkem rodičů.

Bude několik turnusů — každý turnus bude trvat 3 — 6 měsíců.

A hlavně: okamžitě se hlásit, jde o důležitou akci.

Budujeme sociální fond

Na svatbě Alex. Chomického se sl. Helenou Morkesovou, konané dne 6. II. 1949 v Mikulášovicích, bylo vybráno na podnět p. Vil. Kováře 2400 Kčs na soc. fond. Novomanželé přispěli částkou 400 Kčs. — Všem dárcům srdečně děkujeme a novomanželům přejeme to nejlepší.

Na svatbě sl. Marie Noskové z Krych, konané dne 22. ledna v Kryrech, bylo vybráno na podnět p. Josefa Svobody pro odbočku SČZV v Podbořanech 1120 Kčs. Všem dárcům srdečně děkujeme a novomanželům přejeme mnoho štěstí.

Ze svatby p. Libuše Nepustila se sl. Náděnkou Sotolovou, konané 22. I. t. r. v Úsově, nám byla zaslána sbírka 1557 Kčs na soc. fond. Jež byla uspořádána na podnět nevěsty, p. Rost. Řebla a p. A. Srámka. Jménem všech potřebných děkujeme štědrým dárcům a novomanželům přejeme hodně štěstí na nové cestě životem.

Pravoslavná farnost v Ostravě je státně uznána. K této farnosti patří pravoslavní z okresů Ostrava, Opava, Hlučín, Bílovec, Nový Jičín, Místek, Český Těšín, Fryštát a Vítkov. Duchovní správa pravoslavné církve v Ostravě má adresu: Ostrava-Privoz, Teslova 15. Na tuto adresu ať se pravoslavní Češi volyňští v shora uvedených okresích bydlicí se svými církevními potřebami laskavě obraćejí. Duchovním správcem v Ostravě je protojerej ar. Václav Zdražila, rodilý Čech. Před nastoupením v Ostravě 18 let působil na Litovelsku, za nacistické okupace pro svou lásku k Pravoslavné církvi a národu byl Němci vězněn.

Resoluce SBS, okr. jednoty Žatec

Svaz bojovníků za svobodu, okresní jednotka Žatec, usnesla se na své valné schůzi dne 6. února 1949 na této resoluci:

My, členové SBS, okresní jednoty Žatec, zapojíme se do budovatelského úsilí všeho pracujícího lidu republiky a půjdeme v prvních řadách těch, kteří usilují o splnění 5 letého plánu představenou dobou.

Stavíme se plně za rozhodnutí vlády o přednostním zásobování dělníků a drobných rolníků, kteří plní své povinnosti vůči národu a státu a přispívají největší měrou ke zvýšení naší životní úrovně.

Uvítali jsme se všemi pokrokovými vrstvami našeho národa zlidovění veřejných úřadů a žádáme, aby byla lidem i nadále prováděna jejich stálá kontrola.

Žádáme, aby proti zbytkům reakce v našem státě bylo postupováno tvrdě a bezohledně, aby nebylo jinak brzděno plnění pracovního programu Národ. fronty, v níž svými zástupci budeme k tomu přispívat.

Svoji jednotou budeme působit na upevnění svazku všeho pracujícího lidu a své bojové tradice budeme udržovat a upevňovat cílevědomou, budovatelskou prací na zachování míru.

Rozhodně a nesmlouvavě stavíme se proti všem pokusům válečných štváčů o ohrožení světového míru, na jehož stráž budeme stát stejně odhodlaně, jako jsme proti trpěli, bojovali a vítězili.

*

Náš zemědělec

Jak probíhá uzavírání smluv o výrobě a dodávce

Okresní konference, na nichž bylo jednáno o dohodě s obcemi, se sešly ve všech krajích naší republiky. V 21 okresech byly dohody s obcemi sjednány už před sejitím konference, na dalších 146 okresech v českých zemích byly dohody sjednány na této okresní konferenci, a to téměř se všemi obcemi. Z celkového počtu 10.000 obcí byla sjednána dohoda s 9600 obcemi. Pouze u 400 obcí bylo sjednání dohody odloženo, neboť bude nutno místním šetřením ověřit některé sporné údaje o výrobních podmínkách. Pro dokončení tohoto malého zbytku práce byla stanovena lhůta jednoho týdne, takže dnes dohody jsou už uzavřeny se všemi obcemi v českých zemích.

Nyní stojíme před závěrečným a nejdůležitějším obdobím akce, t. j. před uzavíráním smluv s jednotlivými zemědělci. V několika desítkách obcí byly smlouvy s rolníky uzavřeny už v době konání okresních konferencí. Spolehlivou základnou pro smlouvy je zdařilé ukončení dohod o ceny, takže lze předpokládat, že práce v obcích půjde hladce. Veliká většina rolníků smlouvy vítá a věří jim. Někteří zemědělci nejsou ovšem ještě o výhodnosti smluv přesvědčeni. Nejčastěji se bojí, že při docelení výroby

nad smlouvou budou na nich požadovány také vyšší dodávky, než k jakým se zavázali. Tato obava je zbytečná. Vláda buduje postupně, opatrně a rozumně vedle zajištěného přidělového systému také volný trh, který postupně obsáhne všechny spotřební statky. Máme proto zájem, aby rolníci vyráběli více než k čemu se zavázali a aby výrobními přebytky zajistili volný trh. Jinde vychází nedůvěra k smlouvám z toho důvodu, že smlouvy dosud na obce nedošly, anebo došly pozdě a že zemědělci o nich nejsou podrobně informováni. Tyto těžkosti budou lehce odstraněny.

Vyzýváme nyní okresní i místní zemědělské pracovníky, aby napjali všechny síly a zdolali hlavní část svého úkolu — uzavření smluv s jednotlivými rolníky v obcích. Jen smluvní systém zavede pořádek do zemědělství, jen tak si rolníci pomohou k nutnému plánování své výroby. Jen smlouvy nám pomohou rozřešit těžkou otázku, jak zařadit soukromovlastnickou rolnickou výrobu do plánovaného hospodářství státu, vyvíjejícího se k socialismu. (Podle přednášky dr. ing. Jiřího Kotátka 12. II. v zeměd. rozhlase.)

Pro rychlý průběh jarních polních prací

Při letošních jarních polních pracích bude záležet na každém dni. Půdu je třeba připravit pro jarní setbu co nejrychleji, aby se zamezilo jakékoli ztrátě vláhy. Bude to především otázka dobré organizace. Zejména je nutno učinit vše, aby bylo dokonale využito všech pracovních prostředků a pracovních sil k zdolání tohoto úkolu.

Ministerstvo zemědělství učinilo již rozsáhlá opatření, aby jarní polní práce mohly mít rychlý a úspěšný průběh. Zátěž ovšem také na krajských národních výborech, okresních i místních národních výborech, aby při organizaci jarních zemědělských prací postupovaly co nejenergičtěji. Zemědělci sami pak si musí být vědomi své odpovědnosti za včasné zakončení jarní přípravy půdy a setby.

Zemědělci, kteří nebudou moci tyto práce včas a urychleně provést, jsou povinni okamžitě žádat o pomoc podle zákona o pomoci zemědělcům při plnění výrobního plánu. V takových případech jsou místní národní výbory povinny zajistit provedení prací svépomocí nebo i nařídít z moci úřední jiným osobám, aby přenechaly k použití potřebné stroje

a zařízení k provedení zemědělských prací nebo je samy provedly. Nestačí-li místní pracovní prostředky v obci, ani pomoc státní strojní stanice, nebo družstevní strojní stanice, určí ONV, z které obce musí být tato zařízení opatřena. Nedisponuje-li ani okres dostatkem prostředků k zvládnutí jarních prací, musí být včas vyrozuměn KNV, který za součinnosti s ústředím státních strojních stanic provede účelné opatření. Lidová správa v obcích i na okresech se zvlášť upozorňuje, aby potřebná opatření provedla včas a jejich provedení stále kontrolovala. Rovněž je třeba zařadit, aby řemeslníci a opravny strojů uvedli s největším urychlením do pohotového stavu stroje a nařadí potřebné pro jarní zemědělské práce.

Důležité upozornění

Všechny obce, které potřebují pomocí strojní brigády na opravu hospodářských strojů, nutných při jarních zemědělských pracích, nechtě se obrátit neprodleně prostřednictvím okresního národního výboru nebo přímo na krajskou odborovou radu, která zprostředkuje vyslání těchto brigád.

TMZ

Dne 24. února t. r. — v den Sv. Matěje ap. — dožívá se náš drahý otec a děda Matěj Diviš z Moldavy na Volyni pozhnaného věku 80 let. Narodil se v Nevolnikách, okres Nepomuk. Jako desetiletý chlapec odjel do Ruska, kde žil až do návratu Volyňských do vlasti. Nyní žije spokojeně u své dcery v Horšovském Týně a touží být ještě jednou mladým. Prejeme mu všichni hodně zdraví a ještě dlouhá léta. Děti a vnuci.

Hledáme

Zofie Luhanová, Hořetice šp. 33, okr. Zatec, hledá sestru Antonínu Wodarczykównu, která odešla z Volyně do Polska v r. 1943. Podle poslední zprávy z roku 1943 se nacházela v okolí Warszavy. Kdo by měl o jmenované jakékoli zprávy, nechtě je laskavě oznámit na uvedenou adresu.

Olga Sedláčková, roz. Zárybnická, hledá svého strýce Ludvíka Rýgla, posledně bytem v Kvasilově. Zprávy o jmenovaném podejte na adresu: O. S., Medlov č. 124, okr. Sternberk.

Ing. Jiří Páral, Praha X, Palackého 52, hledá Annu Novotnou, roz. Hybierovou z Ulbárova u Zdobunova. Jmenovaná je asi 67—69 let stará a usadila se po reemigraci pravděpodobně někde v Čechách.

Naklad. českých zemědělců Brázda, Praha II, Opletalova 3, vydalo v knižnici Kulturních družstev jako sv. 4. spis dr. Jaromíra Klinky: Plánujeme s přírodou. Metodický přehled krajinné biologie, podaný v této příručce známým odborníkem prof. dr. J. Klinkou, přispěje jistě dobře naší interesované veřejnosti k porozumění základním souvislostem v plánování krajinné biologie. 108 stran, 21 kreseb a fotografií. Cena 33 Kčs.

Svatopluk Čech

Nadšení

Svaté ty nadšení,
nebeský plamení,
slehni nám do srdcí,
otčinou vzplaň!
Bez tebe nevzniká
myšlenka veliká,
v tobě jen kuje se
vítězná zbraň.

Sloupem tys ohnivým,
oblakem zářivým,
vedoucím národy
v slíbenou zem;
bez tebe pustinou
širý svět jedinou,
lidstvo se potácí
bez cíle v něm.

Báječné poklady,
žulové ohrady,
nesčetných zástupů
válečný třesk,
odvaha, vtip a lest —
bez ceny všechno jest,
neplá-li na skráních
svatý tvůj blesk.

Tebou jen do světa
zasvitla osvěta,
prapory tyranství
strhány v cár;
národů mráko tu
rozjasnil k životu,
rozpadlé sjednotil
božský tvůj zár.

Kdysi též k Vltavě
v krvavé záplavě
z kostnické hranice
plápol tvůj vlet,
v tábory dědiny,
orače v hrdiny
proměnil, cepem jich
pokořil svět.

Svaté ty nadšení,
nebeský plamení,
opět nám prošlehní
malátnou hrud',
na místo těkavých
bludiček, mrkavých,
vůdcem nám ohnivým
ku slávě buď!

Svatopluk Čech

Dosti nás

Jsem slabí, malí — Dosti těchto řečí!
Jen, kdo tak zoufá, sláb a malý jest.
Ož byla Hellas, byla Róma větší,
než skrání nesmrtnou se dotkla hvězd?

Jak směšné byly našich předků cepy,
když celý svět se zdvihl proti nim,
a hle! svět celý zdrtil vůdce slepý
a Táboru se klonil věčný Řím.

Jen v srdce zápal, chrabrost bohatýrů
a budem vojsko netušených sil!
Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru,
a malým ten, kdo zná jen malý cíl.

Upozornění zájemcům o 2. olympiadu
lidového umění a tvorby vol. Čechů

Veškerou korespondenci, dotazy,
náměty, žádosti a přihlášky posílejte
na adresu:

Redakce Verné stráže, Žatec, nám.
dr. E. Beneše 155. Pořadat. 2. olymp.

Gsběta

Jak se připravujeme na II. olympiadu lidového umění a tvorby

První olympiada lidového umění a tvorby volyňských Čechů měla pro nás, kteří jsme se jí zúčastnili, zvláštní význam: dala nám chuť k další práci a hlavně měli jsme možnost poznat, jak to dělat. Poznal jsem, co bylo špatné a co se má dělat jinak, lépe. A tento poznatek jsme si odnesli do další naší práce a tedy hlavně do příprav na olympiadu druhou.

Tož jak to dnes děláme? Nemám možnost vědět o všech, jak to dělají, věřím však, že lépe než dříve, t. j. že ty zkušenosti, jež jsme načerpali na I. olympiadě, uplatňujeme ve svém tvoření v nejšířším měřítku.

Nechci se opakovat a nebudu tedy o ponaučeních z I. olympiady mluvit, neboť již mnohokrát byly řečeny. Avšak z úst nás samých, těch, kteří stáli na jevišti před zkusební komisí nebylo řečeno nic. A to bych chtěl nyní probrat.

Mám za to, že důležitou podmínkou pro vítězství je sebedůvěra. Přiznám se, že té jsme měli všichni málo. A proč? Měli jsme možnost nejlépe na sobě poznat, že se to zvláště jevílo u těch věcí, jež jsme ovládali méně dobře. To se nám kolena třásla a zuby nemohly přijít na své místo. Hned jsme cítili úmorné teplo a hned zase mrazivý chlad, jako na Ingdirce. S jiným číslem naopak jsme vystupovali docela s klidem — byli jsme si jisti, že to je dobré. A to je důležité. Snad nám komise nedala zrovna za pravdu, že to skutečně dobré je, ale my jsme to dělali pro sebe dobře. Nacvičili jsme si totiž onu věc dokonale. A i tehdy, když komise nám vytkla chyby — nebylo jich jistě hodně — zůstali jsme v tom blaženém dojmu, že jsme věc dělali dobře.

Tož jistě se teď připravíme tak, že půjdeme na jeviště „na beton“ — jak se to říká. Tak zmizí i ta nevitáná teta, jež tolik brzdí výkon — tréma.

Dokonalé ovládnutí předlohyje podmíněno dokonalým studiem, cvičením. A o tom, jak cvičit, psal již mistr Libovický dříve. Ať to však děláme jakkoliv — podle vzoru, nebo sami — dělejme to

poctivě, neboť i když se časy mění, nemění se poctivost v práci. Ta je vždycky zárukou úspěchu.

A kázeň? Ta byla dobrá a hlavně sebekázeň. Dovést se ovládnout i když něco uchvátí. To je dobré, abychom všichni t. zv. nepřeháněli. Není to pěkné a dopadá to asi tak, jako když se přistihne me při radosti — sami sobě se zdáma být směšnými.

Měli jsme možnost poznat, že i chování má vliv na celkový výstup. A nejenom to. Mnoho a mnoho jiných poznatků jsme si odnesli: velké a i malé, nepatrné, stejně důležité. A dle toho se připravujeme. Jak? Tož:

Při zpěvu si nejdříve vybereme takovou píseň, na kterou nám stačí síly a která by „seděla“ i naší povaze, charakteru. Stavím se rozhodně proti tomu, že se mají vybírat jen písně a věci veselé, neboť to prý mládí sluší. Mám však za to, že bude soutěžícím líp slušet věc, kterou bude prožívat — tedy bude od-povídat jeho charakteru — než ta, za které se musí přizpůsobovat, přetvářovat se. Pak si ji začneme roztřídit v smyslově. Při cvičení dobře otvíráme ústa a „nepolykáme“ koncové souhlásky. Když ji máme procvičenou intonačně, dbáme na rytmus, pak na celkový dojem a teprve na konec si ji t. zv. zabarvujeme podle svého. Při sboru pak dbáme na dokonalou hlasovou harmonii a také hlavně na vslovování.

Recitace cvičíme podobně. Dbáme však více na výběr a zdůrazňujeme více její slovní význam, zatím co u písně je melodií. Samozřejmě se snažíme ji dokonale hlasově a rytmicky podle jejího smyslu zabarvit. Ve sboru pak dbáme na dokonalé rozdělení sóla a „nervěme“ — jen tehdy, jestli to básně vyžaduje.

Tance, ty jsou naším kamenem úrazu. Málokdo je zná — totiž dokonale. Je zde zapotřebí hodně práce, ale přesto se snažíme, aby ony figury byly originální, když to někdy, jak se říká, okopírujeme.

Tak se tedy připravujeme a troufáme si — půjdeme-li takto — na vítězství!

-ok-

Volyňské děvče — hrdinkou příběhu v novém filmu „Návrat domů“

Premiéra filmu Návrat domů, který je toho času promítán v pražských biografech, je svým obsahem cenným přínosem pro ohodnocení situace, která vznikla po návratu příslušníků zahraniční armády do vlasti.

Filmový příběh líčí návrat důstojníka čs. zahraniční armády ze SSSR, který po několikaletém odloučení od své matky, sestry a snoubenky vrací se do Pra-

hy, aby radost z návratu vystřídal bezměrným žalem nad ztrátou své matky a sestry, které byly v době okupace popraveny německým Gestapem. Hlavní osobou příběhu v úloze npor. Mareše hraje herec znamenitých kvalit K. Höger.

I když se dalo z jednotlivých pohybů vycítit, že úloha důstojníka dělá Högerovi určitě potíže, přesto však lze říci, že vystihl velmi dobře důstojníka-záložníka

Josef Hora, národní umělec

Zpěv svobody

To jsem já,
Svoboda mladá, rozkvetlá
v červený květ.

To jsem já,
z dehu dýmavých měst, z bíd vyrostlá.
Mých kofenů tma
pila krev polí a otroctví
tisícileté.
Jsem strom, jenž bouřemi dral se a vl,
že košati v slunci, že kvete.

Oči tisíců dívají se na mě.
Jsem jejich víra, jich lidství, jich sen.
Jsem jejich vztyčené rámě
v dokonalejší den.

Jsem továren věřivá píseň,
továren, v nichž budu tkát
ze dnů, jež neví, co tiseň
a neví, co křivda, co hlad,
vaše štěstí, váš šat,

Jsem žlutá pláň zvlněných klasů.
Vy, hospodáři, stojící nade mnou.
v praskotu zrání, v šeptu podzemních

slýšte píseň mou tajemnou.

Jsem most
z věrejška v budoucnost.
Nad starým světem nový klenů vám svět
rukou, kladivem převratných let,
rovnost, jednomyslnost díla.

Jděte, zpívejte rudý, nezmarný zpěv.
Pro čas, jenž pohnuv se, odvážně letí,
pro vaše mocnější, moudřejší děti
mozek, ramena, krev,
všecko dejte!

Pozdrav pokoje těm, kdo se nedožilí.
Čiň spravedlnosti těm, kdo ví.
Prvního máje den bílý,
svátek nadějí, splnění,
v družnosti sílu.

(Ze sbírky Pracující den 1920.)

Zikmund Skyba

Pozdrav soudruhům

Už není válka, soudruzi.
Mír v nejkrásnějších růžích vzkvétá.
Hlubiny studní už nemluvíátkům

Láska jde s kraje na kraj světa.
Do tmavých koutů prchá zlo,
žit vůbec nemajíc však práva.

Oponu hrůzy nad lidstvem slunce
chodníček v polích osychává.

Už není válka, přátelé.
Čas lepší chvíle k sobě vrství.
Všední dny k svátkům,
k všedním dnům smavé neděle,
k usměvům touhu po bratrství.

Buď tedy vítán každý čin,
buď vaše vůle pozdravena
rozsvět světlo, vymýtít s této země

jež v lepší čas je zahleděna.

Znak práce vpište do hlíny,
do žuly v lomech, v žhavé kovy,
na bílé archy i do malinké pílny
v tkanivo, ve drát ocelový.

V uhelné vryky, v skelný třípyt,
do všech těch rázů, do všech kmitů,
na pecen chleba, do všeho, co má

než doplujeme k blahobytu.

Je mir už, mir je, soudruzi.
Tož do jednoho v novém šiku

s nadšením, s vírou a s pravdou, která
budujte šťastnou republiku.

Á buď vám ctí, když drahá krev
všech mravých soudruhů vás sílí,
jít znova svorně tak jako kdysi do bitev,
aby se tužby naplnily.
Aby náš každý přišel den
již nebyl jako člověk chorý.

Jen písně radostné a nikdy už smutný
ať zpívá země pod prapory.

ka zněla tak nemožně, aby se ten, kdo
jen trochu ruský jazyk zná, musel při
poslechu takovému ruštině rdít studem.

Tance „sovětských vojáků“ na Petříně
nemohou se líbit tomu, kdo ruské a
ukrajinské tance zná. To, co je předvá-
děno, je cowboystina a ne národní tance.
Nesmí se zapomínat, že Rusové i u
ohně v poli tančí stylem, který nelze na-
hradit špatným napodobováním.

Vč, která nás zarazí, je předvedení
úlohy desátníka Janska. Myslím, že mo-
hu mluvit ústy všech zahraničních vo-
jáků, když se ohradím proti předvádění
takového typu vojáka, tím více, že to
byl poddůstojník. U nás v SSSR jsme
takové Svejky nepřestovali a přáli by-
chom si, aby nám obraz takového vo-
jáka nebyl předváděn. Je to v zájmu
správného hodnocení kázně východní ar-
mády a v zájmu správné výchovy mla-
dých lidí.

Doufáme, že tento film je počátek se-
rie filmů, které přijdou, aby naši veřej-
nost hlouběji seznámili se zahraničním
odbojem na východě.

I když epilóg, pojednával o čet.
Stáni se zmiňuje jen jednou o tom, že
tu jde o děvce z Volyně, jsme tomu rá-
di, poněvadž filmové umělkyni se poda-
řilo vytvořit obraz statečné Volynčanky.
Touto cestou jí jménem volynských
Čechů srdečně děkuji. kpt. Cile Emil.

K STARÉ SLÁVĚ

Malou půlhodinku za Zatecem, upro-
střed rozsáhlých polí rozkládá se na
mírném návrší osada Bezděkov. Staré
jsou dějiny této obce, a třebaš dnes
vše je tu jiné než v dobách slavné
historie Zatecka, zůstalo jméno osady,
které nám připomíná vojevůdce Boz-
děcha, jenž právě v těchto místech
zvítežil nad Němci před 1121 roky.

Psal se rok 824 a země české byly
již čtvrtý rok ve válce s Němci. Rok
co rok podnikaly loupežné hordy výpad
za výpadem a tohoto roku oblehlo
1200 Sasíků Zatec Ustrašení Lučané,
jakmile čekali jejich příchoď od země
lužických Srbů, vyslali posly k praž-
skému knížeti Vojenovi a tento poslal
jim na pomoc 300 mužů s vůdcem
Bozděchem v čele. Tito dorozuměli se
s Kadanem, velitelem dvou set ozbro-
jenců v Kadani, města založeného již
před léty a s zateckými, kteří měli
všeho vsudy jen 200 mužů ve zbrani.
Tato skupina odvážila se napadnouti
skoro dvojnásobnou přesilu Němců.

Oba pomocné sbory přiblížily se
nepozorovaně k Němcům, kteří byli
rozloženi kolem Zatece, který hustě
ostřelovali z luků. Jakmile bylo od
obou válečníků dáno znamení, že obě
tlupy jsou již na smluveném místě,
vyrazilo oněch 220 Lučanů, bijíce pře-
kvapeně Sasíky bez milosti. Němci
z počátku ustoupili ode zdi, ale když
poznali, kolik nepřátel mají proti sobě,
obklopili hlouček se všech stran. Leč
tu již přispěchal se svým lidem Kadan
z lesů od nynějších Libočan a začal
Němce mlátit cepy a řemdihy, vpadnuv
jim v bok. A ještě než se Sasíci vzpa-
matovali ze svého překvapení, udeřil
na ně od východní strany Bozděch
s Pražany. Kronikář Hájek — rodák
libočanský — popisuje tuto bitvu plas-
tický. V ní ukázala se nejenom sta-
tečnost českých vojáků, ale i válečný
důmysl jejich vůdců. „Tato bitva puol
dne trvala. Jednak Čechové před Němci
běžali, jednak Čechové Němce hnali.
Naposled pak Čechové plac obdrželi,
a Němci víc než tisíc zbitých načtili,
raněných a strašlivých více než puol
druhého sta ušlo. Čechuov také sto pa-
desát a sedm zamordovaných na tom
poli nalezeno, raněných dvacet a tři.“

Tolik vypráví Hájek ve své kronice
a jméno osady „Bozděchov“ časem
překroucené na Bezděkov — hlásá slá-
vu českých zbraní podnes. Nepomohlo
násilné změní celého území, potup-
ná poroba pobělohorská, ba ani ne-
dávné připojení k říši nesmazalo jméno
slavného vítěze nad loupežnými hor-
dami německých vetřelců. Bezděkov
byl a bude český, jako celý zatecký
kraj a celé pohraničí. Naše vlast vrací
se k staré slávě a nedávné boje o naši
svobodu dokázali celému světu, že
český lid dovede pro svoji budoucnost
nejenom pracovat, ale dovede se i po-
stavit proti násilí se zbrani v ruce
a za svobodu a samostatnost své země
dovede se též bít a umírat... V. H.

Vzpomínáme

Naši staří odcházejí, druh za druhem padá...

Dne čtvrtého února volyňští Čechové ze Zatecka a z různých míst republiky doprovodili k věčnému odpočinku na zatecký hřbitov O. Vladimíra Zacha, pravoslavného faráře v Zatici. Ohromná účast volyňských krajanů, bez rozdílu náboženské příslušnosti, svědčila o významu a popularitě zesnulého. O Vladimír Zach si této úcty plně zasloužil, neboť byl Volyňákem z krve a kosti, za svůj původ se nestyděl a své krajany vždy a všady důstojně reprezentoval.

O. V. Zach se narodil v Kvasilově na Volyni jako syn českého sedláka v roce 1873. Ve škole velmi dobře prospíval a proto jej otec poslal na studium. Absolvoval Volyňskou duchovní seminář roku 1897. Potom se stal učitelem. Nejprve vyučoval v ukrajinské vsi Zdobici u Zdobunova a později v české obci Krošně u Žitomíru.

R. 1903 byl vysvěcen na kněze a obdržel první faru v ukrajinské obci Didyčích na Dubensku. Po pěti letech byl přemístěn na faru v Románově, kam také patřila má rodná obec Kopče. Zde, tehdy jako malý chlapec a později jako student, jsem poznal tohoto ušlechtilého a velmi inteligentního faráře, ke kterému ihned od prvopočátku jsem míval jakousi zvláštní náklonnost a opravdovou úctu pro jeho ušlechtilé vlastnosti. Avšak nejen já, ale i všichni naši krajané a rovněž i Ukrajinci z celé farnosti si svého duchovního velmi vážili.

Farář Zach byl také velmi ctěn a vysocce hodnocen od svých představených za svoji čestnost a moudrost. Byl členem české pravoslavné missie, členem mitropolitní rady ve Varšavě, členem předsoborného shromáždění a také spisovatelem. Pro české školy na Volyni vydal v české řeči „Biblickou dějepravu“ a „Modlitebník“. Mimo to přeložil do české řeči bohoslužebné knihy a psal výchovné články do novin. Za svoje zásluhy byl mnohokrát vyznamenán a jako poslední náhradu obdržel zlatý kříž s ozdobami.

Mnoho krásného vykonal protojerej Vladimír Zach, avšak největší a nejceněnější jeho zásluhou bylo to, že se vždy hrdě hlásil ke svému českému původu a za svoji mateřštinu se nikdy nestyděl.

Proto také, jako věrný syn svého národa, nezůstal v cizině, ale společně se svými krajany se vrátil do země svých předků, aby užíval krásy a kouzla domova...

Věren svému pastýřskému povolání, sloužil O. V. Zach svým milovaným Volyňákům jako farář zatecký až do posledního úderu svého šlechtického srdce.

V zesnulém odchází z našich řad jedina z nejsvětějších postav české Volyně a proto jest tato ztráta ještě bolestnější. My Volyňští s povděkem a v hluboké úctě se skláníme před světlou památkou svého významného rodáka a jsme na něj hrdí, neboť z nás vyšel, našim byl a našeho jména nikdy neposkvrnil.

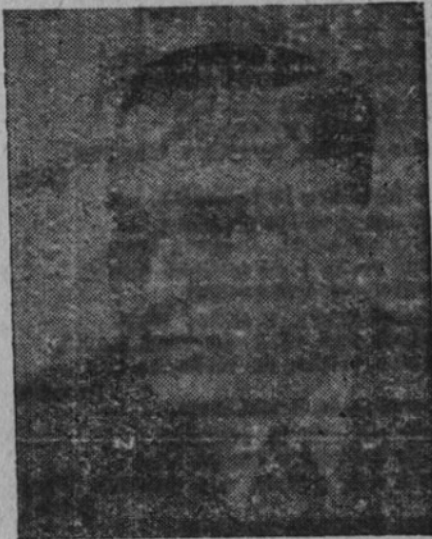
Cest buďž jeho památce, buďž mu rodná země lehkou
Jiří Rébl

Jiří Rébl Volyňský

Nekrolog

Je stromem člověk v jarní kráse
jenž raší, kvete, zelená se
a vůni šíří z vonných květů,
by ovoce připravil světu,
by lidstvu šfavnatými plody
připravil sklízň sladké hody...

Však náhle bouře zaburácí,
strom v půli přelomen se kácí,
koruna jeho, běda, k zemi padá,
strom zmírání... Smrti krutá vládá
záhadou věčna zastře život jeho...
A času zub učiní popel z něho.

Vladimír Kolář, syn Antonína a Anny, nar. 15. 12. 1918 v Ulbárově na Volyni. Byl odvezen do Německa na nucené práce. Po příchodu RA vstoupil do jejich řad a takřka na konci války, 3. 5. 1945 byl těžce raněn. 25. 5. 1945 po těžké operaci zemřel. Pohřben jest v Arnewaldě, č. hrobu 123. Kéž je ti země lehkou a tvůj život a smrt nám příkladem. S bolestí vzpomínáme a nikdy nezapomeneme! — Rodiče, bratr Josef, sestra Věra a příbuzní.

Dne 10. října byly tomu 4 roky, co nás navždy opustil náš milovaný manžel a otec Josef Svoboda, nar. 7. 10. 1907 v Hlinsku. Padl v boji za svobodu a samostatnost českého národa.

Proč odešel jsi z toho světa
a zanechal jsi nás tu v bolu;
vždyť mohli jsme tu přece
žítí ještě spolu.

Vzpomíná manželka Jara a Miluška.

Den 24. ledna 1948 je nám památným a smutným dnem, na který po celý život nezapomeneme. Toho dne odešel nenávratně náš milovaný Václav Vacátko, nar. 1902 v Ivanovicích u Žitomíru. Prosíme všechny, kdož jste ho znali, vzpomeňte s námi. Manželka, děti a sourozenci.

Josef Schovánek z Hubina Českého na Volyni položil dne 14. září 1944 svůj mladý život na oltář své vlasti, po které tolik toužil. Padl ve věku 24 let jako příslušník SPV I. čs. brig. Budiž ti země lehkou — tvůj duch bude mezi námi žít a tvůj čin bude pro nás příkladem!

Vzpomínají rodiče, manželka, syn Josef, sestry, žvagři a příbuzní.

S hlubokou bolestí v srdcích vzpomínáme prvního výročí úmrtí našeho otce Václava Novotného, nar. 8. 11. 1899 ve Zdobunově na Volyni. Reemigroval v únoru 1947 s rodinou a vsadil se v Teplicích, kde 16. 11. 1948 zemřel. Nechť je Vám země lehká a spánek v ní sladký!
Manželka a děti.

Počťování

Děkujeme všem, kteří svou účastí projevili poslední počtu našemu drahému tatínkovi, panu

Jaroslavu Ludvíkovi volyňskému Čechu. Náš dík patří též důstojnému panu faráři z Vel. Albrechtic, jakož i panu Golovi za krásné a pročitěné projevy nad hrobem, a všem, kteří svými projevy soustrastí snažili se zmírnit náš veliký žal.

Za celou truchlící rodinu
Ant. Ludvík, syn.

Antonín Špatenka

Průkopnická vesnice

Ženy však nedbaly jeho slov, neboť byly plně zaměstnány svými dětmi, které již netrpělivě plakaly, buď hladem, nebo se již některým chtělo spát. Jedna z žen, která právě kojila své dítě, při tom k němu promlouvala:

„Tak jsme v Rusku na Volyni a ty ještě můj malý brouček nevíš, kam nás tak daleko náš táta zavedl. Cožpak není v celém světě lepšího místa k dobývání chleba?“ Její muž, který si přisedl blíže k ní, přerušil ji, že ať jen doufá a stále si připomíná, že všechny začátky jsou vždy těžké a potom, e čím ho-šší jsou počátky, tím jest lepší konec. Dále ji těšil, že nebude-li se jim to zde líbiti, že se mohou přec po čase vrátiti zpět do Čech.

Tato jeho slova ukladnla ženu, ale i také ostatní, které měly záhy lepší náladu. Majitel domu, který odešel z místnosti, se ale po chvíli vrátil, avšak ne sám, ale se svou ženou. Nyni jejich průvodce, jež je vedl z nádraží sem, přistoupil k panu Volencovi a cosi mu rusky říkal. Ježto ale mu nikdo z průkopníků nerozuměl, přiskočila majitelka k Volencovi a přeložila mu to, co onen muž chce. Byla velmi důvtipná a hlavně dobrá obchodnice a již se zde od Čechů naučila i dosti dobře hovořiti. Proto se ihned nabídla, že nemají-li ruské peníze, že jim je velmi ráda vymění. Sama se ihned přiznala, že všechny peníze dobře zná, neboť již hodně Čechů u ní novovalo.

Co takto majitelka hovořila, Rus se dal pojednou do velkého křiku. Rukama rozhazoval, ale naši Češi mu nerozuměli ani slova, ale že neřiká nic pěkného z jeho výrazu a chování poznali. Křičel by takto ještě kdoví jak dlouho, ale majitelka jej asi okřikla, protože on rázem ztichl, jen se nedůvěřivě po cestujících díval. Pana Čermáka jeho chování již rozzlobilo, proč ze ten chlapík tak křičí a dívá se při tom zlostně na ně a dokonce si již i před nimi několikrát odplivl a proto se Zida otázal, proč tak křičí. Ten mu to lámanou češtinou přeložil, že prý on nechce Austrijské plíšky, ale že prý chce jen ruské peníze.

Čermák si rychle sáhl do kapsy a vyňal z ní zlatku a podal ji majitelce, která jednou rukou brala od něho peníz a druhou si rozvazovala plátěný sáček, jež měla pod sukni kolem pasu uvázaný. Sáhla rukou do sáčku a počala hlasitě drobné mince počítati. Zlatku vložila do sáčku a schovala jej opět pod sukni. Nějaké mince (3 kopějky) podala průvodci a ostatní zbylé mince dala Čermákoví. Rus rychle po nich sáhl, strčil je nedbale do kapsy, cosi potichu zabručel, popošel ke dveřím a popřál jim spokojenou noc, práskl dveřmi a odešel.

Majitelka přistoupila blíže k Čermákoví a snažila se mu ukázati a naučiti ho rozeznávaní peníze. Ukázala mu jednu kopějku, dvě kopějky, tři kopějky, pět kopějek, které byly měděné, avšak 10—15—20—50 kopějky byly bílé plíšky. Dále mu pak ukázala rubl a ostatní papírové peníze.

Když ukázala peníze, svěřila se jim paní, že sice jest majitelka tohoto domu, ale že tuto místnost od ní si pronajmulo městečko Brody pro cestující. Ona že

jen si ponechala obchod a samozřejmě, že neopomenula jim něco ze svého obchodu nabídnouti. Dále jim pak sdělila, že voda jest ve studni na dvoře a že se nahoru vytahuje hákem, k němuž se připevňuje konec

Ježto se ženy počaly již svlékati, paní i pan majitel dali jim dobrou noc a odešli. Ženy pak se nejdříve rozběhly k té studni pro vodu a když ji přinesly, daly si ji na krb ohřátí. Voda se brzy ohřála a proto se všechny trochu omyly, na jedly se a děti pomalu ukládaly na upravená lůžka. Samy pak i sobě rozvazovaly otepě slámy a kladly ji na udupanou podlahu. Na slámu si daly polštáře, příkrývky a kabáty. Počaly se umývati a svlékati. Jejich mužové, aby jim nepřekáželi, šli se podívati k majitelce tohoto domu, do jejího „obchodu“. Věděli přede- dem, že nic kupovati nebudou, ale šli spíše ze zvědavosti. Žena byla zřejmě Židovka, jak svým vzhledem, tak i podle obchodního ducha. To poznali, jakmile ji uviděli.

Obchodnice jim ochotně šla ukázati svůj krám. Když vešli do jakési komory, kterou majitelka osvětlila lojovým kahanem, poznali, že její obchod jest velmi skrovný. Skříň zasazená přímo ve zdi proti dveřím sloužila jako zásobník. Nebylo však v ní kromě půl litrové kvarty (míry) a bochník chleba ničeho jiného. Opodál stál sud z části přikrytý špinavým hadrem a hned za ním jiný, podle zápachu se slanečky.

Na druhé straně byla na zdi připevnená polička s několika přihrádkami, v níž stály proutím opletené čtyři soudky, zvané demiony. Ve všech byl drahocenný nápoj „ruská vodka“. To byly všechny zásoby v této těžkém a nedýchatelem vzduchem páchnoucí díře.

Obchodnice velmi cíla snažila se něco ze svých zásob prodati cestujícím. Ti slušně odmítli, že prý dnes nebudou nic kupovati, ale zitra, až jejich ženy si odpočinou, že si jistě něco koupí. S těmito slovy a pozdravem opustili místnost a odešli se ke svým ženám.

Když mužové vešli do noclehárny, zastihli své ženy s dětmi jak klečí a vroucně se modlí. Opstrně tedy zavřeli dveře, poklekli též a modlili se. Když modlitbu skončili, poprosili Boha, aby jim dal zdraví a ochraňoval je zde v té daleké zemi ode všeho zlého, svlékli se a ulehli. Ačkoliv byla místnost dosti veliká, přece jen, když jich zde bylo tolik, leželi těsně jeden vedle druhého.

Louče již ohasly a tu děti již ve tmě vypytávaly se rodičů, zda se ráno vrátí domů. Jedna malá holčička svěřovala se mamince, že se jí zde nelíbí, že jsou zde lidé oškliví, zarostlí a že tak divně mluví. Rodiče děti napomenuli, aby již spaly že musí býti ráno svěží. Pitr jim řekl, že kdož to ví, zda-li se jim zde nebude líbiti lépe, než doma. Všichni byli velmi unaveni a tak záhy poté, když si popřáli dobré noci, usnuli tvrdým spánkem.

Tuto první noc na Volyni v Rusku spali všichni velmi dobře. Byli unaveni dlouhou cestou. Když pak v noci byl v místnosti, ve které spali všichni, těžký vzduch, otevřeli se malá okénka, jimiž vanul do světnice čistý a silný vzduch. Kolem dokola byly samé lesy, a když se

trochu rozednilo, bylo slyšeti ptačí zpěv, který se z lesů ozýval.

Čermák, jenž se první ze všech probudil, tiše se oblékal. Ačkoliv si počínal velmi opatrně, počínali se probouzeti ostatní a pak i děti. Všichni spánkem osvěženi, byli v dobré náladě a děti počaly zvatlati. Spěšně se ustrojili a skládali své věci, které mužové odnášeli ven na vozíky, jenž nechali večer státi na dvoře.

Příběhla i majitelka, nabídla jim ke koupí čaj, aby se na cestu ohřáli. Ženy jí tedy poprosily, aby jim laskavě všem přinesla čaj a chléb. Ta ochotně odběhla a za chvíli byla zpě, nesouc konvici čaje, malé dřevěné sálky a bochník černého chleba. Všichni se pustili do jídla, neboť měli notně vytráveno a tak jim i toto chutnalo. Když jim majitelka spočítala, kolik budou platiti za snídani a nocleh, zaplatili a vydali se na zpáteční cestu k nádraží, kterou jim ochotně obchodnice ukázala.

Slo se jim dobře. Cesta zde byla jen jedna, takže se nemuseli bát, že zabloudí. Ptačí jim zpívali na cestu a tak jim za hovoru cesta uběhla, že se ani nenadáli a byli u stanice. Tam již je netrpělivě očekávali kamarádi, kteří zde hlídali jejich věci. Byli zimou zkřehlí, ale přece radostně pozdravili ostatní. Ženy přinesly i jim trochu čaje a chleba. Čaj byl již ovšem studený. Nyni nastalo domlouvání, co a jak dále podniknouti.

Přednosta stanice uslyšel hlasy a vyšel ven ze své kanceláře. Dostl dobře česky se jich vypytoval odkud jsou a kam jdou. Když mu vše o sobě řekli, prozradil jim, že zná jednoho majitele dopravy, který všechny lidi sem přijíždějící vždy odváží dále na Volyn. Pan Volenec jej prosil, zda by jim to mohl s ním tedy zprostředkovati.

Přednosta na chvíli odešel a vrátil se za chvíli s vysokým, dosti dobře oblečeným mužem, který podle zevnějšku byl Žid. Žid nečekal a hned se jim velmi zdvořile začal představovati:

„Jsem Balabán a mám zde povoznictví, tak jestli si budete přát, tak vás dovezu do města Dubna, kam všechny přestěhované vždy stěhují. To dubno je totiž od tudy vzdáleno přibližně asi 65 km.“

Všichni souhlasili a prosili povozníka, aby i je zavezl do toho města Dubna, hlavně pak, aby mluže-li tak učiniti, jel hned, protože by zde neradi ještě jednu noc přenocovali.

Povozník, který uměl dosti dobře česky, přikývl jim na souhlas, popošel několik kroků od stanice, zapískl na píšťalku. Za okamžik slyšeli koňský dupot a hned na to bylo viděti dva páry koní, táhnoucí dva vozy. Tyto vozy byly však zcela jiné, než na jaké byli naši průkopníci zvyklí v Čechách. První zvláštností byla jejich velká kola, dále pak byly celé vozy téměř ze dřeva, žádné železo ani plech na nich nebylo.

Nejvíce si je ovšem již z dálky prohlížel Pitra Salák, neboť to bylo od jejich řemesla. Což teprve, když přijeli vozy blíž, tu tito dva muži neměli o nic jiného zájem, jen si vozy důkladně prohlíželi.

Když byly všechny věci naloženy a ženy s dětmi si usedly, přistoupil k nim přednosta a žádal je, aby mu za zprostředkování zaplatili. Pan Volenec trochu zaražen vyňal ze své kapsy 20 kopějek a podal je přednostovi, děkuje mu za jeho ochotu. Ten rychlým pohybem ruky sáhl po penězích a zastrčil je do kapsy. Nyni se přihlásil i pan Balabán, majitel povozů, aby mu zaplatili předem

za cestu do Dubna. Určil si sám částku a když i jemu pan Volenec zaplatil, omlouval se zdvořile, že on totiž s nimi sám nepojede, jen jeho kočí, tak že je lepší zaplacení předem.

Vozkové prohlédli ještě vozy, jsou-li v pořádku, všichni ostatní rovněž nasadili a za nimi vozkové. Ti pak praskli bičem do koní, kteří se dali do pohybu. Přednosta i Balabán se našim průkopníkům ještě uklonili, zamávali rukou a vozy zahnulý na cestu. Tu si teprve všichni z hluboka oddechli, domnívajíce se, že to nejhorší již mají za sebou.

Cermák si z hluboka oddechl a odpřívil si: „To jsou tady chlapci, ti by znás vlekli poslední kalhoty.“

Koně klusali dosti rychle, byli statní a dobře živení. Cesta byla pěkná, rovná, neboť byl to úsek, kudy byla projektovaná železnice. Ten den bylo pěkně, vzduch čistý, silný, proudil z lesů, vroubicích cestu. Tu a tam bylo viděti kusy dřeva, některé i srovnané do metrů, jiné zase přikryté kůrou, roštím a dřevěnými odpadky. Z lesů bylo slyšeti hlasy, pravděpodobně lidí, kteří káceli v lese stromy. Ačkoliv cesta byla skoro stále stejná, jen samé lesy a lesy, přece našim poutníkům dobře ubíhala. Když ujeli asi 20 km, zastavili u dřevěných bud, které byly připraveny na místech, kde má později jezdit vlak. Boudy byly primitivní, celé z otesaných klád, tak zvané sruby. Naším průkopníkům bylo divně, že až dosud nezahledli od rána nikde žádné stavení. Před boudou stáli dva vojini, kteří jim vyšli vstříc a hovořili cosi s vozkou. Vozka slezl, za ním druhý. Dali koním seno a vodu a zašli s vojiny do boudy. A protože i naši průkopníci pocítovali hlad, ukrojily ženy každému po krajíčku chleba, aby se posilnili. Za chvíli se pokračovalo v cestě. Ještě dvakrát zastavili a při třetí zastávce bylo již v dáli viděti volnější krajinu a v ní malou vesničku. Za vesničkou pak byl velký vrch, který naše poutníky velmi zajímal. Ptali se tedy kočího a ten jim vysvětloval, že vesnička, kterou vidí je ukrajinská a jmenuje se Turkánov a ten vrch za ní, to že je pevnost dubenská. Hlásil jim rovněž, že brzy již bude Dubno.

Teprve nyní viděli první pole v Rusku a první vodu, to je řeku. Zde ji tedy začíná život, uvažovali všichni a doufali, že čím dále, tím bude krajina lepší a živější. Když pak již bylo k večeru a všichni cestou utrmáceni, tu teprve viděli, že se přibližují k chatám, k jakési vesnici.

„To jest Dubno, a tamto v pravo jest ukrajinská vesnička Straklov,“ hlásili oba kočí.

„Zaplať Pán Bůh, že již budeme na místě.“ Ulevovali si cestující, neboť již měli toho cestování na vozech dost. Zaslouchl je kočí, který již dosti slušně uměl česky a pravil:

„V Dubně, kam právě přijíždíme, je česká krčma, jakéhosi pana Oliče, který je dobrý člověk. Všichni jej rádi navštěvují a je u něho možno nakoupiti salám, tvarůžky, ryby a podobně. Je tam velmi čisto, proto on má také obchody.“

Když již vjížděli do městečka, všichni se ještě jednou ohlédli na pole, které se táhlo podél cesty a Pitr si povzdychl:

„Bože, to je pěkné pole, ani kamene v něm není a jaká černá hlína. Jestli pak se my dočkáme, že budeme mít také každý kousek takového polička.“

„Snad se zde nechá pozemek levně koupiti, vždyť každý nějaký ten haléř máme a nebude-li nám to stačit, tak si půjdeme vysloužiti k některému zdejšímu sedlákovi.“ Ozval se další.

To však již viděli podél cesty mnoho malých a dřevěných chat, s ještě menšími okénky. Na cestě, kde byl jakýsi dolík, byla položena kláda, to asi, aby v případě, když bylo bíatívo, byla cesta tudý sjízdnější. Jakmile minuli několik chat uviděli po levé straně pěkné stavení. Bylo z cihel a mělo dojem nějakého zámečku. Kolem něho byly topoly. A tu se dozvěděli naši průkopníci od vozků, že jest to velkostatek knížat Šuvalových. Naproti přes cestu byly čtyři další dlouhá stavení, pokrytá slámou. Před vchodem do jednoho z nich přecházela stráž dvou mužů. O té jim vozkové hlásili, že je to pohraniční posádka.

Když dojezdili do středu města, konal se tam právě trh (bazar). Stálo tam mnoho malých, dřevěných, provizorních stánků, pokrytých prkny a některé dokonce doškami. Celé městečko vyhlíželo velmi neúhledně, samé chatrče a bez vkusu upravené. Ulice úzké, blátivé, zřídka kde bylo viděti kameni.

Vozkové na trhu (bazaru) zastavili a ptali se cestujících zda je mají zavěsti k Židovi Juklovi. Tam totiž, jak jim vysvětlili, všichni cestující přenocují. Průkopníci, kteří již unaveni sotva seděli na vozech, s tím souhlasili. Kočí tedy pobídl koně a zahnul k jedné rohové budově, také dřevěné. Když zastavili, dali koním seno a naši cestující slézali pomalu s vozů a snášeli své děti. Vozkové vešli zatím dovnitř, přepatili se, zda je u Jukla volno a budou-li tam moci naši průkopníci přenocovati.

Po chvíli se vrátili a hlásili jim, že mají štěstí a že mohou klidně skládati své věci a zůstat u Jukla. Volenec šel se ještě o tom přesvědčiti a zeptati se, kam mají své věci uložit na noc. Mnoho lidí seskupilo se zatím kolem vozů a když viděli, že jsou to cizinci, nabízel jim výměnu peněz. Nejvíce z nich bylo Židů, kteří tenkrát obchodovali a spekulovali na Volyni.

Pitr je zdvořile odmítl s poznámkou, že nemá peněz na výměnu, neboť se obával, že by je mohl někdo obrátit, kdyby prozradil, že mají nějaký ten groš.

Pojednou se z davu ozvalo:

„Kam jedete, vy vandráci? Nazdar!“ Volal česky a klestil si cestu davem jakýsi muž. Když přišel blíže, podával všem ruku a prozradil jim, že je krajan, který je usídlen v Českém Vlkově již přes rok. Vypátral se cestujícími, odkud jsou, jak se jmenují a pozorně si je všichni prohlížel, nezářil snad některého z nich. Byl nucen jít ke každému blízko, aby je rozpoznal, neboť bylo již hodně šero. Měl velkou radost, že vidí krajaný ze své vlasti. Ovšem i našim průkopníkům to bylo milé, že opět uslyšeli pravý český hlas. Zahrnuli jej otázkami, jak se mu vede, co zde pěstuje a jaké že to tu je, takže jim ani nestačil odpovídati.

— Je zde dobře, ovšem, než si člověk zvykne, je to hrozné. Ale to je vždy a všude. Inu to vite přátelé, všude je chleba o dvou kůrkách. Přiznávám se, že když jsme sem přijeli, chtěli jsme asi za měsíc utéci. Ale pak jsme si to rozmysleli a zůstal: A vítě, milí kamarádi, že jsme dobře udělali? Nyní se zde již cítíme docela dobře. Je potřeba jen trpělivosti a houževnatosti, ale živobytí bude tu dobré.

A to již se také vrátil Volenec z krčmy, rovněž se s krajanem pozdravil a ten mu řekl, že se jmenuje Josef Hudeček a je z Hradce Králové. Krajan Hudeček pomohl pak našim cestujícím ulo-

žití všechna zavazadla. Poté se s nimi rozloučil, popřál jim všeho dobrého a odešel. To již také vozkové odjeli a naši průkopníci vešli do krčmy pana Jukla. Měli zde k dispozici dvě místnosti na spaní a zavazadla v kůlně, které se zase rozhodli dva mužové hlídati.

Žena pana Jukla, rovněž Židovka, vařila již na samovarech čaj a tak, když se všichni posilnili a pojedli kousek chleba, připravovali se k noclehu. Upravili si svoje lůžka a paní Špatenkova připomněla, že je to již druhá noc v Rusku na Volyni.

Po modlitbě ulehli a utrmáceni cestou záhy usnuli a spali tak dobře, jako by byli šťastni a spokojeni. Silný vzduch na ně působil, cítili, jakoby byli omámeni.

Ráno však, sotva se rozednělo, byli vzhůru a začala porada, co a jak dále zaříditi. Rozhodli se, že jakmile posílají vypraví se muži do krčmy pana Oliče, o nž se dozvěděli. Doufali, že jim tento krajan poradí, když je zde již déle usídlen a když má krčmu, že má jisto známosti dost.

Proto se rychle oblékli, posnídali a muži se vydali na cestu do krčmy pana Oliče. Našli ji snadno, neboť byla nedaleko od místa, kde nocovali. Dovnitř vešel jen Volenec a Pitr. Ostatní čekali venku. Když vstoupili, stál jakýsi muž obrácen právě zády ke dveřím a cosi nalévaje hostům. Pozdravili česky a tu muž, zaslechnouc český pozdrav, rychle se otočil a jeho tvář se rozjasnila. Rychlým krokem přišel k nim, podával jim ruce a pravil:

— Pozdrav Pánbůh. Vítám vás, kamarádi!

Rukou ukázal na lavici stojící v koutě a pobízel je, aby se posadili. Vypátral se jich na všechno možné a když mu vše prozradili, svěřoval se mu Volenec:

— Přišli jsme za vámi, milý krajan. Rádi bychom se s vámi poradili. Vy to zde již dobře znáte a proto bychom vás prosili, zda byste nám poradil, co a jak bychom si zařídili.

— Inu, to je těžká věc — zachmuřil čelo pan Olič — to by bylo nejlépe, kdybyste si došli k advokátovi Pinkasevičovi. Všichni Češi, co sem přijíždějí na Volyn, musí jeti přes Brody sem do Dubna a tedy je zde jakési středisko. Většinou ti, co přijeli, usazovali se nejvíce zde, poblíže Dubna. Zaknihování majetku, který si zde zakoupili, provádělo se vždy u dr. Pinkaseviče, který vše vyřídil. Buďte tedy nejlépe, když se obrátíte přímo na něho.

Pitr i Volenec poděkovali za radu, chvíli ještě hovořili, omluvili se panu Oličovi, že si ještě a něho ničeho neobjednali, naopak, že jej jenom zdržují. Tu pan Olič pravil:

— Inu, to nic, myslím, že stejně byste to, co já zde prodávám, ani nepili, neboť na takovou vodu nejsme my Češi zvyklí.

— Děkujeme vám tedy za radu a slibujeme vám, že zůstaneme-li zde na Volyni a budeme-li kdy mít cestu sem do města, že se u vás vždycky rádi zastavíme — pronesl Volenec a podával Oličovi ruku na rozloučenou. Přátelsky si potřásl rukama a odešli k ostatním, kde jim sdělili, co jim pan Olič poradil.

Přesto však šlo ještě asi pět mužů do městečka na výzvědy. Zašli do jedné krčmy, kde se hostů vypátrali, pokud si ovšem s nimi rozuměli. Dozvěděli se však totéž, co jim již poradil Olič a zároveň adresu dr. Pinkaseviče.

(Pokračování.)

Feodor Savický:

Povídka

RUSKÝ ČECH

(4. pokračování)

A tak dnes mu jej nese. Znal se s vedoucím osobně, neboť mu často vyhotovoval různé objednané věci. Přišel ke schůzce u vchodu do domu a zazvonil. Vyšla služka a pustila jej dovnitř. Poprosil ji, aby jej ohlásila u pana domácího.

Vedoucí sirotčího domova přijal Vasil Ivanoviče ve své pracovně. Právě něco pilně psal. Když vešel Vasil Ivanovič, nadzvedl hlavu a zeptal se:

— Co si přeje pan Kovaljev?

— Stálé zdraví, vaše blahorodí, přinesl jsem vám dárek k vašim jmeninám. Nebyl však hotov, teď jsem ho do dělal a spěchám vám jej odevzdat.

Vedoucí vstal a přijal od Vasilu Ivanoviče balík. Spokojeně a s úsměvem prohlížel dar, mlaskaje přitom jazykem.

Když se číst vynadivil, otevřel dveře do kuchyně a zvolal:

— Liza, podívej se, jak mne Vasil Ivanovič překvapil!

— Och, Vasil Ivanoviči, vy máte zlaté ruce — vykřikla přicházející manželka uviděše dar — udělat takovou krásnou věc!

Zatím vcházející sirotčího útulku poroučel služce, aby připravila Vasilu Ivanoviči něco dobrého k snědku.

— A přines vno! — dodala jeho pani.

— Děkuji uctivě, ctěná dámo, ale, jak víte, já nepiji. Chtl jsem si jenom promluvit s panem manželem.

— Prosim, čím vám mohu posloužit, Vasil Ivanoviči — zeptal se vedoucí a nabídl místo.

— Chtl jsem vás o něco prosit — pronesl rozpačitě Vasil Ivanovič. — Do volte mi, vaše blahorodí, vzít si k sobě mého učedníka a vašeho chovance Moravského.

— Tak vy jej chcete adoptovat? — zeptal se vedoucí, překvapen žádostí.

— Ne, chci jenom, aby u mne žil a chodil se mnou do práce. Já nemám vlastních dětí a on by nám mohl doma něco pomoci. To dříví nasekat, vodu přinést, my se ženou jsme už staří.

— Dovol jim to, Boris! — vpadla do řeči manželka a přimlouvala se — co budeš s ním dělat?

— No, já vlastně neodporuji a nic proti tomu nenamítám. Jestliže se vám líbí, prosím. Jenom, pod jednou podmínkou. V případě nějaké kontroly se musí vrátit, rozumíte?

— Děkuji, vaše blahorodí!

Služka ohlásila, že v kuchyni je vše připraveno. Vedoucí sirotčího domova vstal a pozval Vasilu Ivanoviče ke stolu.

— Hočně dlouhá léta! — řekl Vasil Ivanovič a připil si s vedoucím.

Kdož pojedl a rozprávěl si, Vasil Ivanovič se rozloučil a spokojen odcházela k domovu. Měl radost, že se mu tak lehce podařilo vyrvat z drápů sirotčího útulku svého učedníka.

Doma už jej čekala manželka, jež zaslala nad radostnou zprávou.

Život ve třech byl veselejší. Josefovi se v novém bydlišti líbilo a brzy se cítil jako doma.

Svým detrodincům nenechal nic v domácnosti dělat. Všechno si vzorně hleděl a učení mu šlo do hlavy.

Starší manželé si jej zamilovali jako svého vlastního. Jakou radost z něho měli!

Vasil Ivanovič si vychovával chlapce ve svém duchu

Vesele prožil velikonoce a stejně vesele a šťastně plynul jejich život dál, až čas porušil jeho běh . . .

2. kapitola

Čas letí a roky se střídají. Rychlým tempem kvapí život kupředu. Lidé stárnou, umírají a zase noví se rodí. Všude samý spěch a srěch. Někdy se zdá, že Bůh dal člověku ten život krátký. V tom denním shonu jako by člověk ani neměl čas žít, myslet na život. Samé starosti a starosti. Ještě si se ani pořádně neohlédl po své životní dráze a již se čas nachýlil a musíš zemřít. A tak celý život se zdá být někdy pohádkou, vpadá jako sen . . .

Zatím uběhlo pět let . . .

Přišlo jaro památného roku tisício devítistého čtrnáctého. Za tu dobu hodně vody uteklo v řekách.

A zestárlí za těch pět let i náš Vasil Ivanovič se svou manželkou Pelahij Petrovnu. Vlasy na hlavách prošeďivěly a i na tvářích se objevily stopy stáří. Zato jejich chovanec Josef Moravský rozkvetl jak růže. Na jaře mu bylo již dvacet let. Vyrostl, zmužněl, nabyl hezké postavy a výrazné tváře, v níž se leskly dvě černé oči, a hlavu pokrývaly husté, tmavé vlasy. Prošel těžkým životem a přece byl čilý, pln optimismu. Naučil se pracovat a do své povahy si přibrál smélost. Byl již dospělým mužem. Už před dvěma roky odešel ze sirotčího domu a měl také již vysvědčení dospělosti. Pracuje teď jako strojvedoucí v dílnách ministerstva zemědělství a samostatně si vydělává.

Za těch pět let mnoho poznal a mnohému se naučil. V rodině Vasilu Ivanoviče byl spokojen. Zvláště jej bavily knihy. Přečetl jich mnoho zvláště klasických autorů. Někdy mu přinesl Vasil Ivanovič i knihy ilegální, zakázané, jež mluvili o kruté exploitaci pracujících. Zamiloval si ruské lidi, jejich prostou a dobrou povahu. Ale ne všechny. Jen ty z jeho třídy — pracující — ty, s kterými se stýkal na své životní pouti. Poznal velikou třídni nenávisť, všude viděl nenávisť, opilství a rozvrat — všude tutež lidskou bídu. Zašel-li do bytu některého pracujícího, hned mu padlo do očí mizerne zařízení: stůl, lavice, prohnuté železné postele, na stěnách ikony, na postelích a dětech, batolicích se po hliněné podlaze, visely špinavé cary. Nejedné takové rodině pomohl ze svého výdělku, ale co z toho? Všem však nemohl pomoci!

Tak lidé žili a nežili, přežívali, vodku pili, starali se a tupěli. Plynul jejich prázdny život bez žádného cíle. Brzy se ženili a brzy umírali. Ani děti se nevedly. Rodily se křivé, hrbaté a slepé.

Nikdo se tehdy o život lidí nezajímal. Narodil se, zapsali jej do statistiky a již jak chceš. To je pracující lid, to jsou „černí“!

Baťuška car se o život poddaných také příliš nezajímal. Byl rád, že jeho věrní rabové pijí hodně alkoholických nápojů a proto po celé mátuše Rusi nechal stavět lihovary a vydat pro pracující zákon: vodka, kříž a bjušek.

Stejně jako v jiných městech i v Rostově dělníci bydleli na okraji města v té

nejšpinavější a nejhudší čtvrti, již říkali „nachalovka“ (nachalstvo — dotěravost, sprostota). Ne proto, že tam žili špatní lidé, ne, ale proto, že se nužně oblékali. Městská rada se nikdy nijak nesnažila bytovou otázku nešťastných pracujících lidí vyřešit.

Poněvadž tito lidé někde museli bydlet, začali si stavět chatrče na volných městských pozemcích. Když se však dovedl o tom městský starosta, dal příkaz hasičům, aby tyto chatrče zbourali. Rozkaz ten však byl podmíněn tím, že mají-li tyto chatrče již komin, nesmí se bourat. To znamenalo, že ten domek je způsobilý k obývání, poněvadž tam jsou kamna. Hasiči horlivě vykonávali nařízení a tak vznikl boj mezi „staviteli“ a hasiči. Brzy však lidé, stavějící si takové chatrče, vyvrátili na pánech.

K večeru hasiči, vykonavše svoje dílo, odjížděli domů. A tehdy se dali pracující do díla. Postavili si kamna a udělali komin. K ránu potom se snažili ta kamna něčím ohracit. Když pak přijeli znovu hasiči, viděli, jak se k něbi pnou kominy. Zatím si ale lidé dostavili stěny. Když pak stavby byly hotovy a starosta o tom dovedl, přišel se i se svým doprovodem podívat.

— To „nachály“ přece jenom postavili! — a hodil sklesle rukou na znamení, že byl poražen. A nařídil, aby se ta čtvrt jmenovala „Nachalovka“. Tak to zůstalo.

Jiný život byl ve středu města, nebo bližší středu. Tam byly postaveny krásné, mnohaposchodové domy s krásným zařízením uvnitř. V takových bydleli páni „z bílé kosti“: esa města, továrníci, velkoobchodníci a jiní tak zvaní pracovití lidé. Vedle těch tu byla ještě knížata, šlechtici, generálové a mnoho větších i menších úředníků.

Město Rostov leží nad krásnou ruskou řekou Donem. Má svůj přístav a rozvinutý obchod. Je branou do severního Kavkazu, jak se říká. Ve městě je také důležitá železniční křižovatka.

Don vpadá do Azovského moře, které je pak spojeno s Černým mořem. Říční frekvence je tedy velika. Projížděly zde parníky, nákladní lodě a menší lodě okresních stanic.

Město je také kolébkou slavných donských kozáků.

Bližil se první máj . . .

Pracující mládež se chystala udělat vycházku za město — na zelenou travu a na čerstvý vzduch. Příroda se probouzela k životu. Slunce stále více hrálo a ptáčci zpívali.

Jedné takové jarní neděle shromáždila se mládež — chlapci a děvčata s kytarami a mandolinami, někdo vzal i harmoniku a hajdy za město do přírody. V uhlíčku si každý nesl kousek svačiny a v radostné náladě ubíhala cesta.

Za městem, vedle hřbitova, se rozprostíral velký háj. Tam zamířila naše společnost. Mezi nimi byl i Moravský s kytarou na zádech. Hrál pěkně a všichni jej vždy rádi poslouchali. Vedle něho jeho kamarád Sěrjoža Konovalov, Pětija Rybalko, dva kolegové z dílen, Iljuša Diděnko a Fěd-a Samochin a tři děvčata: Nina, sestra Fedi Samchina a dvě její kamarádky, Lida a Káta. Celá ta společnost se usadila v balabanovském háji.

Josef Moravský hmatl po strunách kytary a spustil svoji zamilovanou, jež mu byla zvláště blízká a připomínala mu něco z minulosti:

„Večerní zvon, večerní zvon . . .“

(Pokračování)

Seznamy volyňských Čechů osídlených v ČSR

Dandová Emilie, Heřmanovy Sejfy, o. Vrchlaby	20. 4. 1895 rolník	Curkov	31670
Marie	23. 10. 1932 školák		31671
Emilie	23. 3. 1930 domácnost		31672
Dandová Helena, Hořesedly 24, o. Podbořany	6. 6. 1910 domácnost	Huleč Česká	2730
Ondřej	3. 8. 1938 školák		2731
Zdeněk	11. 2. 1936 školák		2732
Nouzová Marie roz. Nováková	2. 12. 1885 domácnost		2733
Daňek Václav, Latoměřice, Jar. Vrchlického 22	7.10. 1890 mlynář	Ládovka	9424
Marie roz. Mašková	1. 11. 1888 domácnost		9425
Anna	1. 5. 1933 domácnost		9426
Danělková Vladimíra, Chlumeč, o. Ústí n. L.	6. 4. 1914 rolnice	Spakov	21436
Danilíková Věra, Jiřetín 26, o. Most	15. 10. 1908 domácnost	Nový Křivín	23121
Helena	10. 3. 1935 školák		23122
Antonín	10. 3. 1938 školák		23123
Halina	15. 6. 1941 školák		23124
Procházková Marie	1873 domácnost		23125
Danilka Josef, Vlastislav-Skálka, o. Litoměřice	8. 6. 1905 rolník	Spakov	21713
Anna	20. 10. 1907 domácnost		21714
Josef	1. 1. 1932 student		21715
Alžběta	26. 4. 1936 školačka		21716
Anna	11. 1. 1941 dítě		21717
Danilková Alžběta	16. 7. 1916 rolnice	Spakov	21437
Božena	16. 6. 1918 domácnost		21438
Danilková Olga, Mor. Libina 119, o. Šternberk	14. 6. 1909 domácnost	Spakov	21662
Danilko Josef	30. 11. 1939 školák		21663
Daniluk Jaroslav, Kolosoruby 7, o. Most	15. 2. 1897 rolník	Zaháje	03815
Marie	2. 6. 1899 domácnost		03816
Helena	10. 4. 1929 domácnost		03817
Daniluk Vladimír, Jeničovice, o. Mělník OKMZ	14. 8. 1894 rolník	Zaháje	03812
Helena	14. 11. 1908 domácnost		03813
Václav	17. 11. 1929 školák		03814
Daniluková Emilie, Drahouš 41, o. Podbořany	9. 8. 1913 domácnost	Zaháje	03971
Miroslav	6. 2. 1946 školák		03801
Daniluková Libuše, Běsno, o. Podbořany	10. 6. 1932 školačka	Dlouhé pole	22400
Darebná Růžena, Úpoř 5, o. Bílina	1873 domácnost	Závidov	17012
Daškevič Andrej, Steingrub, o. Cheb	15. 11. 1909 kolář	Lesná	23134
Marie	10. 5. 1918 domácnost		23135
Josef	9. 3. 1938 školák		23136
Adéla	30. 11. 1942 dítě		23137
Marie	31. 1. 1947 dítě		23138
Daškevič Josef, Steingrub, o. Cheb	3. 6. 1899 kolář	Lesná	23312
Klotylda	25. 10. 1903 rolník		23313
Anna	12. 4. 1930 rolník		23314
Marie	10. 3. 1937 školačka		23315
Honziková Františka	5. 1. 1887 domácnost		23316
David Filip, Kačerov, o. Falknov OKMZ	1. 2. 1931 rolník	Sofijevka	09002
Olga	25. 6. 1906 domácnost		09003
Libuše	1. 5. 1933 domácnost		09004
Věra	3. 6. 1939 školák		09005
Josef	3. 6. 1940 školák		09006
David Josef, Kačerov, o. Falknov	1889 rolník	Sofijevka	09025
Václav	15. 7. 1898 rolník		09026
David Josef, Kozí Hřbet 8, o. Sušice	1892 zemědělec	Olšanka	09027
Anastazie	1809 domácnost		09028
Josef	28. 2. 1924 rolník		09029
Antonie	3. 10. 1926 domácnost		09030
David Vladimír, Nové Sedliště, o. Tachov	24. 11. 1910 rolník	Olšanka	09031
Marie	21. 9. 1928 domácnost		09032
Ludmila	2. 3. 1947 dítě		09033
Dedecius Emil, Bruntál OKMZ	1891 rolník	Pokosy	09025
Věra	1907 domácnost		09026
Miroslava	1924 domácnost		09027
Marie	1928 domácnost		09028
Antonín	1924 domácnost		09029
Dedecius Karel, V. Losiny 248, o. Šumperk	1873 zemědělec	Novostavce	09030
Anna	1883 domácnost		09031
Dedecius Vilém, Nēm. Libina 191, o. Šumperk	1879 rolník	Novostavce	09783
Emilie	1889 domácnost		09784
Dedeciusová Marie, Velemyšleves 12, o. Žatec	8. 4. 1913 domácnost	Michalovka	14202
Libuše	2. 1. 1933 školačka		14203
Jiří	1. 10. 1934 školák		14204
Václav	1. 5. 1936 školák		14205
Miroslav	17. 10. 1938 školák		14206
Oldřich	1. 4. 1940 školák		14207

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný správce listu redaktor Jaroslav Chudoba Red. a admin.: Žatec, nám. dr. E. Beneše 155, tel. 550. Tiskne „Svoboda“, filiálka v Žatci, telefon č. 374. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze, č. j. IA-Gre-2372-OB. Dohlédací poštovní úřad Žatec. Předplatné na rok 1949 je 150 Kčs. Konto pošt. spořitelny č. 14059 a 70103. — Okresní spořitelna a záložna.